Intre ȘTIINȚĂ și TRADIȚIE

A existat o civilizaţie superioară celei actuale?

Ultimele descoperiri ale savanţilor

de Prof. RENÉE THÉVENIN

ISTORIA ne spune că Galileu a construit acum 300 de ani primul telescop, revelându-se astfel că ceiace numim „Calea Laptelui", e o massă de bilioane de stele, ce nu se pot distinge cu ochiul liber.

Se pare însă să astronomii antichităţii au cunoscut acest adevăr cu mii de ani înaintea noastră.

Marea piramidă a lui Keops ridicată acum 5000 de ani, dovedeşte că arhitecţii egipteni posedau cunoştinţe astronomice şi matematice de o profunzime şi precizie, ce uimesc pe savanţii moderni. După părerea câtova experţi, marea piramidă revelează o ştiinţă pierdută pentru omenire timp de 50 de secole şi care a început să reapară abia în anii din urmă.

Sus: *Piramidele și Sfinxul.* Dr. jos: *Sfinxul străjueşte de mii de ani pustiul şi construcţia lui şi a piramidelor denotă o înaltă civilizaţie arhitectonică.*

Pe monumentele asiriene ridicate cu mii de ani înainte, se văd reprezentările unui corp ceresc încercuit de un inel, ce pare să fie Saturn. Or, acest fapt n'ar fi ajuns la cunoştinţa celor vechi, decât privind astrul printr'un telescop; afirmaţia istoricilor cari pretind că telescopul e cunoscut numai de trei sute de ani, e deci absurdă.

Savanţii au aflat abia în timpul din urmă de posibilitatea transformării unui metal în altul. Ultima şi cea mai senzaţională descoperire e faptul, că între mercur şi aur există o strânsă înrudire atomică şi că mercurul ar fi deci metalul cel mai susceptibil de transformare în aur.

Dar... vechii alchimişti ştiau acest lucru şi experimentau fără preget, încercând să fabrice preţiosul metal.

Se prea poate ca instrumentele de precizie ce au permis construirea piramidei lui Keops să nu fi fost inventate de vechii egipteni.

In cazul acesta, care e originea ştiinţei lor? A existat oare o rasă de oameni superiori din cari s'au strecurat câţiva în Egipt, aducând cu ei acel minunat capital de cunoştinţe şi de realizări ştiinţifice? Şi cum de-au dispărut de pe suprafaţa pământului, fără a lăsa vre-o urmă?

Sunt totuş indicii că într'adevăr au trăit şi că au lăsat vestigii, care când se vor fi găsit şi interpretat, savanţii moderni vor saluta uimiţi o ştiinţă străveche, care a pătruns multe din adevărurile firii şi a atacat probleme de importanţă vitală, fără să facă uz de telescoape, microscoape, laboratoare, etc.

Dacă un Edison, un Marconi sau oricare alt geniu inventiv al epocii noastre, ar face un salt de 50.000 ani în trecut, cu tot bagajul lor ştiinţific dar cu mâinile goale, ar fi fericiţi să reuşească a trăi viaţa troglodítului.

Lipsa de laboratoare, de mine şi uzine, le-ar reduce realizările la foc, la arc şi săgeată, la cultivarea câtorva cereale şi poate la domesticirea unui animal.

Iată însă, că într'o epocă preistorică, oameni lipsiţi completamente de înlesnirile technicei, au găsit totuş deslegarea multora din enigmele universului.

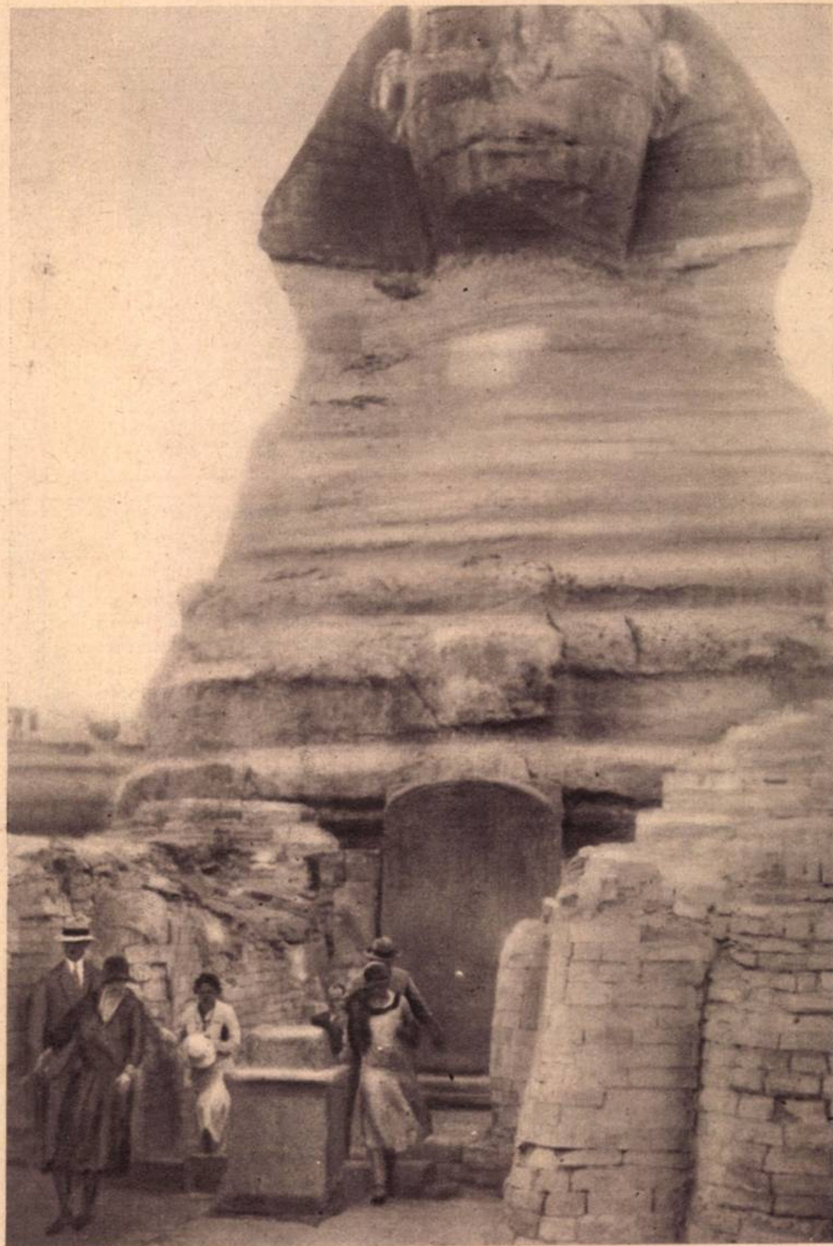
Principala deosebire între om şi celelalte animale constă în aceea, că singur omul a căutat să afle elementele determinante ale fenomenelor din lumea sa. La animale, perceperea şi celelalte resorturi ale intelectului, se rezumă la a stabili ce se poate mânca şi ce nu, când trebue să atace şi când trebue să fugă. Maimuţele şi alte câteva animale mai superioare în scara animală, sunt văzute câteodată examinând obiecte neînsufleţite, cu un aer de vădită curiozitate. Singur omul a persistat îndeajus, pentru a realiza ceva cu această curiozitate.

Câinele, cel mai inteligent tovarăş al omului şi-a văzut mii de ani la rând stăpânul, făcând focul şi întrebuinţându-l. Nimeni nu apreciază mai mult decât el binefacerile acestui fenomen şi totuş, poate muri de frig fără să-i dea în gând a arunca o surcea pe un foc ce se stinge, pentrucă niciodată nu s-a întrebat dece arde focul.

Vastul echipament mecanic pe care se bazează progresul ştiinţei moderne, e în mare parte inventat de curând sau perfecţionat recent. Se naşte acum următoarea întrebare? A evoluat oare şi intelectul omului?

Când ne gândim la oamenii cavernelor, ne închipuim de obiceiu fiinţe sălbatice şi nevolnice, dotate cu creere reduse, în cranii mici şi dure. Mulţi din ei erau astfel, dar cu mii de ani înainte de prima însemnare istorică, a existat o rasă de troglodiţi europeni, cu creere mai desvoltate şi mai bine înzestrate decât al omului mijlociu de astăzi.

Care să fie originea acestor supraoameni cari par să fi căzut subit dintr'o altă lume? Vasul Chalenger al Marinei britanice pregăteşte tocmai o expediţie, în speranţa de a găsi un răspuns la această întrebare. Se plănuesc o serie de sondări, care să delimiteze *Atlantida*, dacă într'adevăr a existat vre-odată.

Sus: *Statuia unui zeu egiptean plasată la intrarea într'un vechi templu.* Dr. jos: *Reconstituire a traiului în epoca de piatră.*

Legenda spune că această mare insulă, denumită *„Colonadele de Vest ale lui Hercule"*, ce s'a prăbuşit cu mult înainte de înregistrarea Greciei şi a Egiptului în istorie a fost odată locuită de un popor de oameni superiori.

Nimeni n'ar putea spune ce au devenit aceste admirabile specimene umane, ale căror schelete sunt de o desvoltare atât de perfectă, încât au fost numiţi *„Greci ai epocii de piatră"*.

S'ar prea putea ca ei să fie autorii acelei ştiinţe pierdute. Craniile lor cel puţin erau destul de mari, pentru a adăposti creere capabile de astfel de realizări.

Străvechile fosile umane, ne dovedesc că strămoşii noştri primitivi nu erau cu mult superiori gorilei sau cimpanzeului şi probabil curiozitatea lor incurabilă, — această trăsătură caracteristică speţei, — i-a făcut mult să sufere. Nu încape îndoială că şi-au ars degetele de mii de ori, până au învăţat cum să se servească de foc şi au continuat să-şi primejduiască mereu viaţa, fascinaţi de mirajul descoperirilor.

In linii largi vedem că drumul până la confortabila civilizaţie modernă, — când omul, urmaşul maimuţei a ajuns să umble în smoking fără să fie ridicul, — s'a făcut cu mers de omidă.

Progresul n'a fost însă constant. Miraculoase salturi înainte au alternat cu căderile înapoi.

In antichitate, grecii, au uimit lumea nu numai prin manifestările lor literare şi artistice, dar şi cu descoperirile ce formează astăzi bazele ştiinţei noastre.

Se părea că omenirea atinsese culmile civilizaţiei, dar câteva secole mai târziu, lumea cădea în întunericul şi mizeria medievală.

Iată însă că aşa numiţii „greci paleolitici" a căror epocă se pierde în negurile preistorice, au fost victimele unei catastrofe mai teribile.

Cro-Magno-ul atingând în medie înălţimea de doi metri, cu un creer mult mai mare decât al europeanului sau al americanului mijlociu de astăzi, s'a întins în Europa pe o mare porţiune şi fără îndoială, a dominat-o. Dar la un moment dat, nu se ştie cum, a dispărut.

In urmă, o speţă de oameni cu scheletul şi craniul mult mai mici, au trăit şi au murit, lăsându-şi oasele şi uneltele, în locurile populate mai înainte de aceşti giganţi.

Au proectat oare aceste creere de o extraordinară desvoltare, vre-o rază de lumină asupra misterelor Universului? Fără îndoială, au desfăşurat o activitate intensă, pătrunzând adânc problemele, întocmai cum dintele rozătoarelor sfredelia copacii acelor zile. Mare parte din înţelepciunea lor ne-a parvenit degenerată, îmbâcsită de magie şi vrăjitorie.

Primul lucru pe care şi l-a propus ştiinţa modernă, a fost să curețe bagajul fără sens ca: alchimia, astrologia, necromancia, transmutarea metalelor, elixirul vieţii, piatra filosofală, etc... A prins apoi să-şi croiască un drum nou, elaborând principii ce se bazează numai şi numai pe pozitivul experimentărilor şi atunci abia, spre marea-i uimire, a început să vadă că vechile tradiţii, chiar acelea pe care le numia superstiţii, nu sunt toate legende, cum obicinuia să le privească până mai ieri cu atât dispreţ.

Continuând cercetările, am intrat iar pe misterioasele căi, urmate cu stăruinţă de predecesorii noştri şi pe care le-am crezut definitiv părăsite.

Interesant de notat e faptul, că le reluăm conduşi nu de simple credinţe lipsite de temei, ci de raţionamente şi experienţe, într'un cuvânt, de nenumărate dovezi tot atât de palpabile şi de indiscutabile, ca acelea ce ne-au făcut să ne revoltăm împotriva vechilor noţiuni.

Am ieşit din vechia lume ce părea cu desăvârşire lipsită de logică, dar raţiunea însăş, ne-a condus înapoi, aruncându-ne într'un haos mai teribil decât acel din care ne lăudam că scăpasem.

Vom demonstra în capitolele următoare acest fapt. Examinând pe rând legendele, care au legănat omenirea până la începutul perioadei actuale, vom vedea că tocmai cele ce par mai absurde, cuprind elemente de adevăr şi însfârşit, că unele ne dau explicări pe care în zadar le-am fi căutat aiurea.

E. A.

DOUĂ CĂI

INFĂŞURAT într'o pânzătură albă, cu picioarele îndoite sub el, împăratul stătea în mijlocul divanului, rezemat de perete.

Fumul mirodeniilor se împrăştia dintr'un vas subţire de metal şi umpluse toată încăperea de o ceaţă vânătă. In dreapta, lângă divan, aşezat pe o pernă, solul din Sud depăna înainte şirul povestirii.

— „...şi dacă moare bătrânul, cinstitul tău frate, neamurile vecine vor năvăli asupra împărăţiei noastre, căci nu vor avea nici o teamă de copilul care rămâne rege. Aşa, s'a gândit stăpânul nostru să se întoarcă spre tine, cel care i-ai fost totdeauna prieten şi frate, să-l ajuţi. Căci voi vă rezemaţi unul pe altul ca zidurile casei: niciunul nu rămâne multă vreme drept, dacă a căzut celălalt. Şi acum e mare primejdia.

Toată India e ameninţată de Roman.

Şi tu eşti mai în calea lui. Se zice că Cezar a poruncit numărătoarea supuşilor lui, în India au şi părăsit oamenii casele lor şi se duc să se numere în satul sau târgul unde s'au născut, iar dacă lăcomia Romanului nu va fi împăcată, atunci va veni asupra Indiei şi vom privi toţi casele noastre în flăcări şi copiii noştri în lanţuri. Acestea toate gândindu-le craiul nostru, mi le-a spus şi m'a trimes după ajutor, ca să nu rămâe după moartea lui împărăţia de jaful vecinilor şi nici străinului, auzind că e desbinare, să nu-i vină poftă să ne supună.

Incolo e linişte şi pace. Şi ţi-a mai trimes şi cartea aceasta".

Ridicându-se solul scoase cu mare grijă un pergament împodobit cu peceţi şi-l întinse împăratului. Apoi aplecându-se până la pământ, ridică din faţa divanului scutul şi lancia şi eşi.

— „Să vie preotul" porunci împăratul. Şi desfăcând cu degetele-i bronzate sulul, începu să citească.

Scrisoarea nu spunea mai mult decât spusese solul. Se încheia aşa:

— „...trimete-mi dară pe preotul tău, căci ştiind vecinii că în împărăţia mea locueşte cel ales de Budha, vor păstra pace".

Mărgelele înşirate în linii drepte şi multicolore, de o parte şi de alta a uşei, umplură liniştea de picurul lor dulce şi magul intră. Rămase locului, cu braţele pe piept. Din veşmintele albe, nu se vedeau decât barba cărunţită, obrazul, mâinile şi fluerile picioarelor, osoase şi smolite.

Când craiul termină cititul, bătrânul se apropie, se aruncă la pământ, apoi, strângându-şi picioarele sub el, rămase nemişcat.

In clipa de tăcere care urmă, nu se auzi decât fâşâitul sec al pergamentului care se rulă singur în jurul lui.

— „Aşa, începu împăratul, bătrânul meu frate, craiul şi vecinul din Sud, se stinge. Şi te chiamă pe tine, să rămâi lumină şi înţelepciune de-a dreapta minţii încă întunecate a fiului. Acolo vei găsi viaţa liniştită şi plină de pace pe care părul tău alb de mult o merită. Şi nu vei avea alt de făcut decât să îndrepţi cu vorba ta, graba şi nechibzuinţa anilor tineri. Incolo vei putea în tihnă să te bucuri de bogăţie şi cinste. Căci solii mi-au spus că ţi s'a aşezat acolo casă şi grădină şi slugi multe şi îndemânatice aşteaptă cu smerenie sosirea marelui stăpân.

Vei fi dară, în două zile gata de drum şi alegându-ţi din cele patru porţi ale cetăţii noastre pe cea dinspre miază-zi, vei porni în lungă călătorie, ca să mai ai vreme încă să auzi dorinţele din urmă ale celui spre care în curând mirosul cuişoarelor se va coborî prin rădăcini".

— „Aşa o vrea cel de sus" răspunse încet magul, ridicând un deget. Se aplecă iarăşi până la pământ şi eşi, întovărăşit dealungul sălii de picurul mărgelelor. Intunericul de afară îi cuprinse faţa, braţele şi picioarele, numai vesmântul alb plutea ca o fantezie a nopţii pe care besna nu putea s'o soarbă.

— „Aşa a vrut cel de sus" repetă.

Şi ridică ochii. Căuta semnul hotăritor de moarte.

Şi într'adevăr, în marea carte a cerului, deschisă privirii magului, se petrecea ceva. Infipte în albastru, stelele aşteptau înfrigurate. Nici o clipire. O imobilitate încărcată de taine şi de groază. Iar în Apus, deasupra Iudeii, o lumină slabă fulgera din când în când. Parcă s'ar fi jucat cineva, pe pământ, cu o oglindă şi ar fi aruncat acea pată galbenă în văzduh.

Târziu, în noapte, omul puţintel, uscat şi alb, caută în cărţile groase o lămurire. Dar nu găsi nimic.

Şi tot timpul i se păru că peste fiinţa lui puţină se împrăştie o lumină moale.

A doua zi, toată ziua, rămase aplecat asupra foilor groase. Adevărul însă se ascundea cu îndârjire. In jurul lui, un servitor aduna cu grijă într'o ladă, lucrurile stăpânului. Cărţi, cărţi, numai cărţi. Moştenite dela un şir întreg de astrologi, din tată în fiu, sau aduse de pe la marginile lumii, cărţile erau singura avere a magului. Căci toate celelalte avuţii se pierd şi la ce nevoe să te străduieşti să le aduni, când nu ţi le lasă nimeni? Dar înţelepciunea e o piatră mai mult la timpul nevăzut al lui Budha.

O viaţă întreagă închisă în cărţi!

Se simţia obosit şi slab. Nimeni n'ar fi crezut vreodată, că a fost şi el tânăr. Nici el, magul, nu mai credea. Sau nu-şi aducea aminte. In umbra templului înnalt, unde meditase ceasuri, sau în nopţile când descurcase, semn cu semn, pe cer, rostul vieţii în cursul Gangelui, carnea îi secase, şi pielea i se lipise pe os, iar ochii căpătaseră o lucire şi o tărie de oţel. In el nu mai

— *„Bătrânul meu frate se stinge şi te chiamă pe tine...*

trăia de multă vreme, decât creerul, ca o lampă fermecată, al cărei ulei nu se termină decât în clipa când spărgându-se vasul, el se risipeşte.

I se făcu, deodată, dor de odihnă. Impinse cărţile de dinainte şi eşi afară. In faţă se ridica templul cu caturile ca nişte cuburi din ce în ce mai mici, aşezate unul peste altul. Pe fiecare din cei patru pereţi pătraţi o scară în diagonală ducea la terasa etajului următor.

Magul urca toate treptele, până sus de tot, pe terasa mică şi albă, deasupra căreia cerul in amurg se întindea liber vederii.

Ajuns, se rezemă de balustradă. Se simţia obosit şi slab. Mâinile uscate, sprijinite una de cealaltă, păreau grele, imobile. Cereau şi ele pacea. Şi pacea îl chema la ea. Il aştepta într'o împărăţie la care de multe ori visase: într'o casă cu săli lungi şi divanuri moi, cu pereţii ascunşi în faldurii mătăsurilor grele; în grădinile mari, cu aleele netezite, încingând leneşe iarba plină de viaţă. Mâini mici, agile şi uşoare, o să-i pue şi o să-i scoată hainele uşoare de odihnă hainele grele de ceremonie. Odată la fiecare trei zile, va veni tânărul rege să-i atingă dreapta cu fruntea şi să plece urechea la glasul lui înţelept. Vremea o să se scurgă liniştită, şi somnul cel lung, pe care-l simţia aproape, o să-l fure pe nesimţite.

Liniştea, liniştea. Să-l împresoare, să-l acopere, să-l înnăbuşe.

Va pleca. Va pleca în călătoria lungă, cu un roi de călăreţi în urmă, legănat de mersul cămilei. Inainte nu se vede nimic; numai zarea. Şi zarea se trage 'napoi cu fiecare pas înainte al drumeţilor. Târziu, din depărtarea albastră se rup, albaştri, munţii. După ei, închisă în colivia văzduhului, îl aşteaptă pasărea de aur, mărirea. Şi sub scutul aripelor ei puternice, umbra viorie, pasărea albastră a liniştei.

Magul simţi din nou pe faţă, lumina moale. Deschise ochii.

Se înserase de mult. Cerul din noaptea trecută; iar în apus, aceiaş pată de lumină creştea şi iar se micşora, într'o clipire măruntă. Rămase mult aşa, cu privirile agăţate de văzduh. In jurul lui se făcuse întuneric de tot; nu mai distingia nici o lucire. Cu ochii pironiţi, căuta să străbată până în inima necunoscutului. Şi deodată, i se păru că lumina împrăştiată şi neţărmurită până atunci se adună. Se strângea spre un tipar nevăzut; se cristaliza. Inima ei, întărită dintr'odată, nu mai dădea voe privirii să se afunde şi să caute perdeaua cerului după ea. Ochiul luneca pe suprafaţa lucie şi rece şi se întorcea obosit de efortul zădarnic. Bătrânul clipi de câteva ori şi lăsă capul spre pământ. O prăpastie de beznă. Ii fu frică. Simţia că de sclipirea aceia de foc, pe care n'o deslegase încă, era legată viaţa lui. Ii se păru că a rămas suspendat între o lume veche, moartă, a trecutului şi o alta, necunoscută încă, dar pe care o bănuia victorioasă şi puternică, a viitorului. Şi el era singurul care veghea la înfăptuirea minunii.

Când ridică fruntea, din Apus îl privia proaspătă şi curată, o stea în şase colţuri cu o coadă lungă.

Da, acuma cunoştea semnul. Din literile risipite pe paginile învechite ale cărţii, culese adevărul. Se spunea acolo că steaua o să se rupă într'un miez de noapte dintr'o pată de lumină ce o să lumineze cerul Iudeei în ultimile zile ale anului. Şi în clipa aceia, în apus, se va naşte fiul văzduhului şi al pământului, mai marele împăraţilor, a cărui împărăţie nu va avea hotare şi care va mântui popoarele. Şi se va numi Mesia.

Steaua luci toată noaptea în acelaş loc.

Bolta se roti întreagă, aducând la marginea cealaltă discul soarelui şi steaua tot se zărea încă, ştearsă, prin aburii dimineţii. Iar magul, cu tâmplele în mâini, se gândia la cele două drumuri care i se deschiseseră înainte: unul spre miazăzi, spre bogăţie şi odihnă; altul, spre apus, veghiat de-o stea, al cărui sfârşit nimeni nu-l ştie.

Prin faţa ochilor îi trecu, umbră viorie, pasărea albastră a liniştei. Adormi târziu şi visă că sub razele stelei, un copil mic, gol şi frumos îi zâmbia şi-l chema la el.

Spre seară, un crainic al împăratului îl vesti că solii străini îl aşteaptă mâine în zori la poarta de răsărit a cetăţii. Magul primi din mâna trimesului scrisoarea craiului cu urările de bună-călătorie şi o duse cu respect şi tăcut la frunte. In capul lui se învârtiau gânduri şi socoteli cărora nu le da de rost. Căci cele două căi îl atrăgeau deopotrivă. In fundul curţei, cămilele încărcate, aşteptau liniştite şi resemnate revărsarea zorilor, să pornească. Şi omul se frământa.

Pasărea albastră a liniştei se ştergea, alungată de strălucirea stelei; şi steaua pălea, întunecată de icoana îmbietoare a păsării albastre.

Se vedea din nou, călătorind spre zări care se trăgeau mereu înapoi. Mergea zile după zile şi nicăeri nu se arătau munţii albaştri.

Şi din Apus, steaua îl chema mereu. O simţia cum pătrunde prin ziduri şi-i străluce înainte. Poate că acolo era adevărul, adevărul viu, care zăcuse veacuri, mort, într'o carte. Acolo îl împingea tot şirul de înţelepţi care trăiau în el, care crezuseră în adevăr şi-l doriseră. Să cerceteze, să pipăe. Să ştie!

Cămila îngenunche, bătrânul se urcă în leagănul rezemat pe cele două cocoaşe şi porniră.

In noapte, pe poarta dinspre apus a cetăţii eşi o cămilă purtând un călător.

Era un om bătrân, cu părul alb, îmbrăcat în alb, roşu şi aur, ca servitorii lui Budha.

Se lăsa legănat de mersul liniştit al animalului, ţinea mâinele încrucişate, iar ochii priviau o stea cu şase colţuri care lucia înaintea lor. Lângă el, cu grijă învăluit, era un mic sac cu tămâie.

După nopţi multe de drum, aproape de hotarul Iudeei, îi eşiră înainte alţi doi drumeţi cu bărbile albe şi veşminte bogate.

— „Nu cumva, întrebă unul din ei, ştii unde s'a născut un copil pe care trebue să-l cheme Mesia şi pentru care a răsărit acea stea?"

— „Şi eu îl caut" răspunse bătrânul.

Şi cei trei magi, Gaspar, Melhior şi Balthazar, se înşiruiră unul după altul şi porniră înainte, spre steaua care-i călăuzia.

ZOICA DARIE

ANIMALELE și sălbatecii

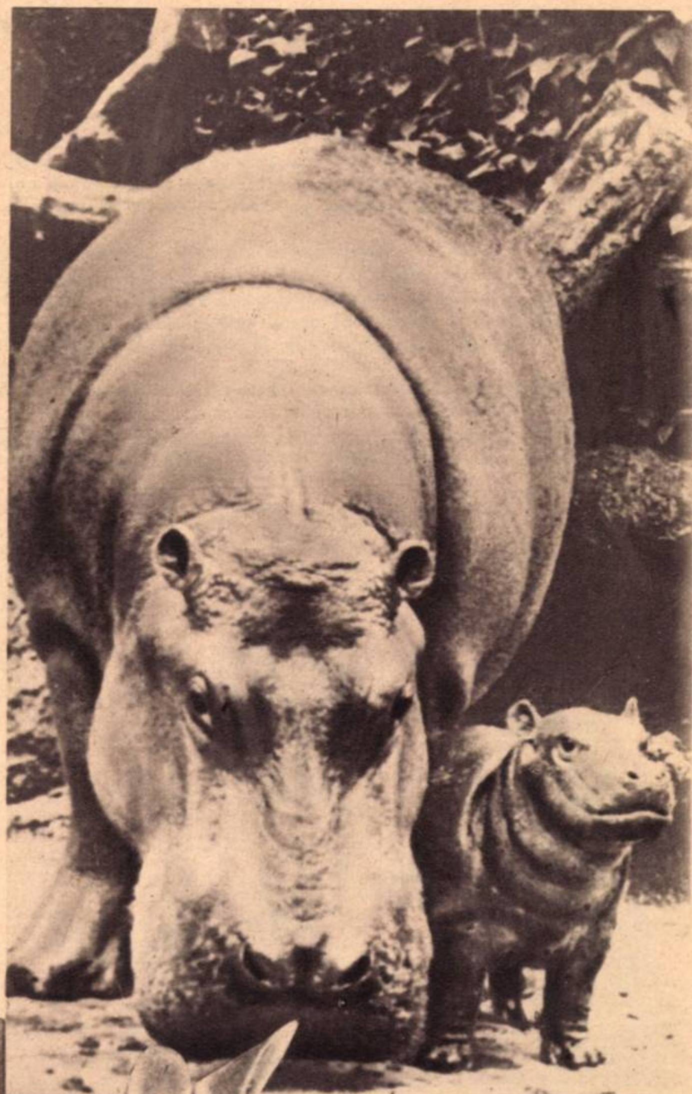
Dascăli de adevărată umanitate

LECȚIILE de adevărată omenie nu ni le dau semenii noștri, de pe catedre sau prin mijlocirea cărților, ci — vă rugăm să credeți, — animalele din bătătură, din stepă și din codru.

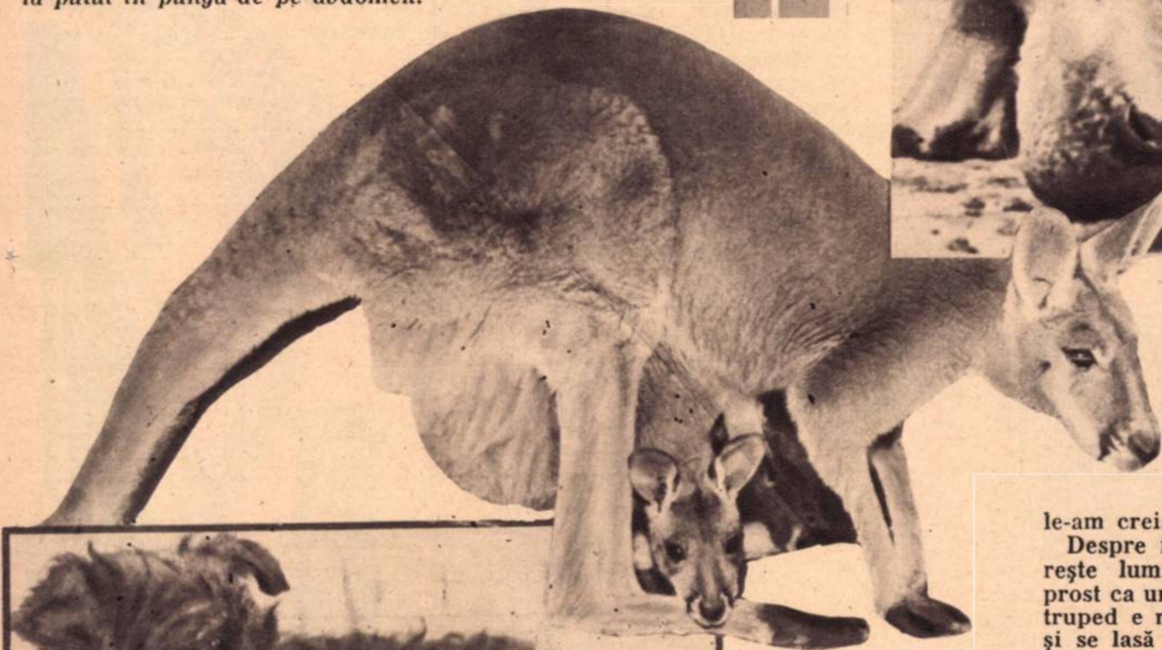
Suntem de părere că ar trebui să se înceapă odată la acea radicală operă de revizuire a fabulelor care prezintă făpturile ce stau pe o treaptă inferioară nouă în lumini inexacte și mai ales nedrepte.

Fiindcă, în dorința de-a trage spuza pe turta noastră, împodobindu-ne cu toate virtuțile, ne-am îngăduit să opunem specia noastră celei a făpturilor care nu pot articula un protest deoarece n'au avut norocul de-a fi înzestrate și cu darul vorbirii. Ne-am servit de comparații ofensătoare, pentru a pune etichete semenilor noștri și moravurilor ce ne displac dar care există numai pentrucă le-am creiat și pentrucă le menținem.

Despre individul în al cărui creer nu licărește luminița deșteptăciunii spunem că e prost ca un bou, când caracteristica acestui patruped e răbdarea și blândețea. Trage la plug și se lasă înjugat la carul cu poveri, și-l împunge și-l insultă țăranul și uită deseori să-i dea hrana trebuitoare. Protestează boul vreodată? Cuminte, el își face datoria îngăduindu-și doar din când în când să ridice spre cerul albastru o privire blândă și tristă, muiată în azurul văzduhului pe care îl străbat, în arabescuri bizare, ciocârliile.

Dr.: *Hipopotanul și puiul lui;* Jos: *Cangurul își poartă puiul în punga de pe abdomen.*

St.: *Cățeaua și puiii ei;* dr.: *un pui cam nepotrivit.*

Se spune despre un semen al nostru îndărătnic şi cu gura spurcată că este un măgar, iar că fapta sau vorba lui este o măgărie.

Mă rog, de ce opintirea animalului încărcat deasemeni cu poveri prea grele pentru el, printre care, pe spinarea fāpturii urechiate, se caţără stăpânul, echivalează în concepţia noastră cu îndărătnicia în cele rele şi 'n cele proaste? Şi de ce necuviinţa exprimată prin vorbă sau prin gest îşi găseşte o comparaţie jignitoare pentru patrupedul foarte decent? Că strigătul său care exprimă totdeauna o tristeţă şi-o suferinţă, nu este muzical? Dar noi ne tânguim când ne 'ncearcă durerea, armonios, pe note, oferind auzului celor din jurul nostru, un concert agreabil?

Dintre toţi, cel mai nedreptăţit e câinele. Intruneşte însuşiri de suflet spre care exemplarele de elită ale omenirii năzuesc fără a isbuti să le cucerească în întregime. E bun, e devotat. Modest. Răbdător. Supus. Iţi păzeşte avutul. E cel mai conştiincios paznic al casei tale şi al odihnei tale. Te părăsesc, te trădează cei mai dragi semeni ai tăi. O singură făptură îţi rămâne credincioasă: câinele.

Şi cu toate astea când vrei să defineşti un ins care a făcut o răutate sau o cruzime, spui că este *un câine*.

A, da, sunt, — dacă nu în bătătura curţii, dar în stepe şi în păduri, — fiinţe care pradă şi atacă. Existenţa lor îşi găseşte expedientul în suprimarea bunurilor şi a vieţilor altor făpturi.

In definitiv, noi facem altceva? Naturaliştii şi biologii nu au demonstrat, — şi nu am fost de perfect acord cu opinia lor, — că instinctul cel mai puternic sădit în oameni şi în animale este acela al conservării speciei? Viaţa nu e o luptă în care vrem cu toţii să isbândim şi în care, fireşte, triumfă cel mai tare asupra celui care este mai slab?

Singura deosebire e că oamenii se extermină în special ei între ei. Arătaţi-ne însă animalele care, aparţinând aceleiaşi familii, oferă acelaş spectacol monstruos.

In schimb numeroase lecţii de generozitate ne sunt prezintate în codru, în pustiuri şi sub ochii noştri, în bătătura gospodăriilor. Viaţa de familie a animalelor este armonioasă, iar sentimentul de afecţiune pentru făpturile nevârstnice ar trebui să fie amintit, cu titlu de mustrare şi de îndemn, în desfăşurarea operei care urmăreşte ocrotirea copiilor.

Credem că multe familii omeneşti invidiază armonia acelei perechi de tigri de la menajerie, între care stă vlăstarul lor candid şi fericit.

Exploratorii şi vânătorii au avut deseori prilejul să surprindă scene de înduioşetoare dragoste maternă.

(Continuare în pag. 18)

St.: *O femee laponă cu copilul ei;* dr. sus: *un tablou impresionant din viaţa animalelor.*

Sus: *O tigresă cu puii ei. In privirile ei se poate citi dragostea maternă.*

IN Ţara femeilor solidare

INTR'O societate feministă, se discuta cu aprindere asupra defectelor caracteristice femeii. Se formulau tot soiul de deziderate pentru apărarea cauzei femenine împotriva celeilalte jumătăţi depe globul terestru.

Kolo Miksat, un om căruia nu-i plăceau deloc femeile, şi deci nici odată nu se purta cavalereşte cu ele ia cuvântul. Dânsul susţine că zadarnic incearcă femeile să se apere de bărbaţi, zădarnic cer privilegii, atâta vreme cât ele nu sunt pătrunse de spiritul de solidaritate.

Spre a-şi dovedi aserţiunea, dânsul povesti următoarea întâmplare, petrecută într'o ţară depărtată din răsărit.

IN ţara minunată a Smargazei, domnia o regină frumoasă, care ajunsese la convingerea că toţi bărbaţii sunt răi, şi nu merită să facă umbră pământului. (Părerea aceasta de altminteri o împărtăşeşte şi autorul acestor rânduri). Regina dădu un decret aspru, prin care ori care femee era în drept să denunţe pe bărbatul a cărui înfăţişare ar fi prins-o pe ea în mreje. Pedeapsa pentru acest bărbat era: sau s'o ia de nevastă, sau să moară.

Desigur că femeile în Smargaza fură foarte fericite. Nunţile erau atât de numeroase, încât nici nu pridideau zece ofiţeri de stare civilă să le oficieze. Regina era foarte mândră de efectele miraculosului decret.

Iată însă că într'una din zile compărură în sala de recepţie a palatului, două femei care încurcară toată situaţia.

La început apariţia lor nu făcu nici o impresie, deoarece în această sală veniau toate câte aveau să se plângă împotriva bărbaţilor vinovaţi de a fi făcut impresie asupra femeii. Sala era decorată de cununi de mireasă, de buchete de lămâiţă şi în mijlocul ei se afla un butuc cu o sabie sclipitoare. Bărbaţii aveau de ales.

Cele două femei erau foarte frumoase: una era brună, cu ochii scânteetari de şoim, cu un nas obraznic şi cu bucle negre ca pana corbului. Cealaltă avea un păr de aur ca Ileana Cosinzeana, o privire blândă şi o faţă ca laptele. La întrebarea reginei, cea brună, cu ochi scânteetori de mânie, spuse:

— „Majestate, un bărbat îndrăzneţ m'a prins în mrejele lui!"

— „Şi pe mine m'a prins unul", spuse cu glas timid, cealaltă ţinând ochii plecaţi.

Călăul işi pregătise securea, ca să execute pe delicvent.

— „Cum te chiamă pe tine?" întrebă regina pe cea dintâi.

— „Arota — fu răspunsul, — sunt fiica mămularului cel bogat"

— „Şi cum il cheamă pe acel nemernic care ţi-a eşit în cale.

„Cavalerul Bolus, căpitanul de gardă", spuse fata cea brună.

Când auzi acestea, frumoasa blondă avu o tresărire.

— „Cum te cheamă pe tine?" o întrebă tocmai atunci regina.

— „Sunt Delma, fiica constructorului de corăbii".

— „Şi pe cine acuzi tu?"

— „Pe Bolus, căpitanul de gardă".

De astă dată, faţa Arotei celei brune, se făcu roşie ca focul.

— „Cum?" Pe Bolus căpitanul de gardă?", şi buza de jos a reginei tremura de supărare. „Două deodată! In ţara mea n'a existat încă un om atât de imoral, să se îndrăgească două femei dintr'o dată de el! Să vie călăul aici!"

Călăul, care aştepta afară la uşe, îmbrăcat în haina lui purpurie şi discuta glumind, cu preotul, totdeauna gata să oficieze cununiile, păşi în sală.

— „Să mi-l aduci numai decât pe Bolus căpitanul de gardă!"

După câteva minute, Bolus intră. Era un tânăr scund, bine făcut, cu nişte mustăţi lungi şi ascuţite, cu maxilarele proeminente, şi capul aproape chel. Desigur nu avea un aspect prea seducător.

— „Şti de ce eşti acuzat?" întrebă regina.

— „Ştiu, Majestate — răspunse Bolus.

— „Prin urmare îţi recunoşti vina?"

— „Da Majestate, cunosc pe amândouă aceste femei".

Regina scoasă din fire de

mânie, se adresă fetelor:

— „De bună seamă că voi cunoaşteţi legea, care vă oferă două feluri de satisfacţiuni: alegeţi pe aceia pe care o vreţi!"

— „Eu vreau să mă ia de soţie, — spuse Delma.

— „Eu vreau să moară!" spuse în acelaş timp aproape, Arota.

Regina se înspăimântă. Işi dădea acum de abia seama în ce mare încurcătură putea s'o puie vestita ei „bula femeilor" (aşa se numia decretul pe care ea îl dăduse). Inţelegea că acest decret este pe punctul de a se prăbuşi şi că astfel toată gloria ei, coroana înţelepciunii ei regale să se prefacă în praf.

— „Fetelor — spuse ea încurcată — băgaţi de seamă că această întâmplare mă duce la disperare! Nu mi s'a întâmplat încă până acum, ca două femei să acuze simultan pe unul şi acelaş bărbat de aceeaş călcare de lege. ...Tu Delma, vrei ca Bolus să te ia de soţie şi în acelaş timp tu Arota, vrei să-l dau pe mâna călăului. E drept că amândouă puteţi cere ceeace voiţi, dar n'aţi putea să fiţi de acord? Inţelegeţi că dacă-l omor, nu-l mai pot da Delmei de soţ, iar dacă-l dau Delmei nu pot să îndeplinesc cererea legală a Arotei. Eu vă rog — spre a salva legea mea — să exprimaţi amândouă aceeaş dorinţă; e şi aşa un caz destul de încurcat".

— „Nu, nu, cu nici un preţ. Eu vreau să moară", răspunse Arota cu hotărâre. Regina începu să se roage de ele.

— „Arota, urmează pilda Delmei. Vezi-o cât e de blândă şi de mărinimoasă. Ea are cu adevărat o inimă de porumbiţă. O femee trebue să fie bună. Şi apoi gândeşte-te şi la mine, că mă nenoroceşti, punându-mă într'o situaţie care, mă pune în imposibilitate să satisfac textul legii".

O luptă grea se dădea în sufletul Arotei. In cele din urmă, dânsa zise:

— „Bine. Fie, împărtăşesc şi eu dorinţa Delmei. Să mă ia de soţie".

In primul moment regina răsuflă uşurată. Dar imediat observă cu indignare:

— „O nouă încurcătură!... La asta nici nu m'am gândit, el nu vă poate lua pe amândouă de soţie!"

Gândindu-se câtva timp, regina hotărî:

— „Cred că cea mai bună eşire, din această încurcătură, ar fi să lăsăm pe Bolus să aleagă el".

Bolus, pe furiş, contemplă ambele fete.

Colo stătea îndărătnică Arota cea mândră; dincoace, blândă, Delma cea sveltă.

După o ezitare de o clipă, dânsul zise:

— „O aleg pe Arota, Majestate".

Arota, îşi înălţă capul cu mai multă mândrie încă, şi pe faţă i se citia triumful repurtat.

— „Ce om ingrat!" exclamă Delma". Regină, m'am răsgândit! Doresc moartea acestui om!"

Şi regina era revoltată de alegerea domnului Bolus, care dispreţuia tocmai pe aceia căruia îi era dator viaţa.

— „Intr'adevăr,—spuse dânsa — omul acesta nu merită decât moartea. Şi deoarece acum Delma e de aceiaş părere ca şi Arota mai odinioară, care l-a ertat numai de hatârul meu, să fie omorît! Călăule, ia sabia!"

Dar în aceeaş clipă, Arota strigă cu disperare:

— „Nu! Nu, regină! Pe baza legii eu nu admit să fie omorît! Il vreau de bărbat".

Regina păli.

— „Aţi înebunit fetelor! Sau poate nebună sunt eu, fiindcă vă apăr de bărbaţi, în loc să-i apăr pe bărbaţi de capriciile voastre..."

Şi adresându-se sfetnicului, îi spuse:

— „Să rupi „bula femeilor" şi s'o arunce în foc!"

Sfetnicul rupse vestita bulă şi o svârli în foc şi de atunci bărbaţii din toată lumea, pot face cu femeile ce vor. *J. St. Sh.*

Animale şi sălbatecii

(*Urmare din pag. 16*)

gistrat hipopotami monstruoşi, cu ochii umeziţi, alături de puii lor, cari aveau gingăşia unor purceluşi de lapte; dromadere melancolice alăptându-şi plodurile cu o regularitate de cronometru; şi kangure, care îşi poartă puiul în punga de sub pântec.

Devotamentul animalelor pentru progenitura lor este aşa de mare încât, când sunt surprinse dimpreună cu puii, preferă să se lase capturate decât să-i părăsească. Un vânător povesteşte că aşa a putut prinde o antilopă.

Dar speţa animală oferă lecţii de mai isbitoare afecţiune şi generozitate: la Grădina Zoologică din Budapesta vizitatorii pot vedea un pui orfan de leu, adoptat de-o căţea, şi o altă căţea care alăptează o pereche de mici şacali.

Intr'o anumită măsură exemple de afecţiune maternă ne pot oferi — în afară de animale, — nouă civilizaţilor, doar popoarele primitive.

Printre laponi obiect nu numai de dragoste dar şi de veneraţie — este copilul. A lovi un copil este un sacrilegiu, căci în pieptul fragedei făpturi sălăşlueşte un suflet de strămoş. Lovind copilul, — este lovit acesta.

Precum spusesem şi la început, lecţiile de adevărată omenie sunt mai în măsură să ni le dea, nu semenii noştri de pe catedre şi prin intermediul cărţilor, ci animalele şi, — adăogăm, sălbatecii.

Pentru ambele categorii stăruim însă a purta sentimente de agresivă şi dispreţuitoare superioritate. Deaceea e nevole de o revizuire. ION PAS

ANOMALII

PRECARA situaţie economică din întreaga lume, a reînviat obiceiuri vechi, pe care le credeam dispărute pentru totdeauna, cel puţin printre naţiunile civilizate ale celor două emisfere. Au fost astfel reluate ancestralele metode ale schimbului în natură, într'o ţară renumită pentru ultra-modernul metodelor sale şi anume, în Statele Unite ale Americii.

Farm Board-ul U. S. A. a încheiat cu Brazilia un contract, prin care se schimbă 25.000.000 baniţe de grâu, contra 1.050.000 de saci de cafea. Nu de mult, s'au văzut în Canada fermieri, aducând la oraş saci cu grâu şi schimbându-i pe bilete de teatru. Sovietele încearcă să stabilească acum cu Uruguayul un trafic de petrol contra vite şi-şi oferă lemnul în schimbul altor materii prime. Sunt economişti cari pretind că dacă acest sistem va prinde, situaţiunea economică a lumii se va ameliora simţitor.

Fără îndoială, sunt mulţi cei ce se întreabă, pentruce în locomotivele Brasiliei se ard boabe de cafea, când sunt atâţi nenorociţi care cerşesc, pentru a-şi putea cumpăra o ceaşcă din băutura nutritivă şi întăritoare şi pentruce milioane de baniţe de grâu putrezesc în America de Nord, când milioane de fiinţe omeneşti sunt lipsite de pâine.

Ne aflăm în faţa unei probleme ce nu-şi găseşte explicarea decât în marea greşală a tarifelor vamale prohibitive.

Unul din economiştii de vază ai Angliei, spunea într'un recent discurs la Londra, că schimbul în natură n'ar fi un sistem ideal pentru traficul mondial...

O artistă franceză reîntoarsă dintr'un turneu mondial ne citează o consecinţă extrem de nostimă a acestui sistem de schimb. Chemată să se producă în Society Island, i s'a făgăduit o treime din reţetă. La reprezentaţiei, partea sa consta din 3 porci, 23 de curcani, 44 de pui, 5.000 nuci de cocos şi o căruţă plină cu diverse alte fructe.

Printre copii, această operaţiune e foarte frecventă. Şcolarii în special schimbă între ei bile, mărci, creioane sau zaharicale.

Amintirea aceasta a dat probabil ideia unor transacţii de această natură pe o scară mai întinsă, sistem chemat pare-se să restabilească echilibrul, din care nu va rezulta însă, decât o agravare a situaţiei.

* * *

Citim în prima pagină a unuia din cele mai importante cotidiane ale Parisului:

A MURIT PISICA MILIONARĂ

Londra, 13 Noembrie. — La San Gabriel (California) a murit zilele acestea cea mai bogată pisică din lume. Mitzi a decedat în urma unei rupturi cardiace, provocată de pierderea stăpânei sale, aşa că nu va mai putea beneficia de venitul acestei averi.

Acum câteva săptămâni, Miss Maud Cain muri lăsând animalului său favorit, Mitzi, o pisică de Angora — luxoasa-i casă ce valorează aproximativ 800.000 de franci şi un fond ridicându-se la 500.000 de fr. destinat întreţinerii sale. Dispoziţiuni speciale fuseseră stipulate de către testatoare, care avusese grija să angajeze pentru Mitzi serviciile unei guvernante.

Cu tot devotamentul acestei femei şi cu tot luxul şi confortul de care era înconjurată, Mitzi nu s'a putut consola de moartea lui Miss Cain".

Suntem pare-se fiinţe inteligente, echilibrate... şi iată ce ni se serveşte în 1931!

Reflectând asupra acestei informaţii, veţi exclama cu siguranţă:

— „E cu neputinţă! Să existe oare fiinţe atât de nebune ca Miss Maud Cain? Cum? Când în ţara sa, ca peste tot în Univers, milioane de oameni mor de foame, ea-şi concentrează toată solicitudinea asupra unei pisici?

Şi presupunând că ştirea ar fi adevărată nu există oare vreo lege care să prevină un astfel de delict? Căci această nesăbuinţă e un adevărat delict, o crimă împotriva omenirii.

* * *

Mai departe...

„Creionul de buze şi puful de pudră au căzut!

S'a descoperit însfârşit un tratament prin care cu ajutorul unui ac electric foarte fin, se tatuează în buze şi obraji culoarea dorită.

Se spune că operaţia ar fi absolut nedureroasă".

Rândurile acestea reflectă o naivitate aproape de neconceput. „Creionul de buze şi puful de pudră au căzut!"

Pentru a face o astfel de afirmaţie, ar trebui să nu cunoşti deloc femeea.

In primul rând, tubul de carmin şi pudriera n'au de scop numai fardatul ci, ca evantaiul de altă dată, dă adesea femeii o notă de prestanţă în plus. Şi apoi, se va găsi oare cineva să creadă, că o femee ar accepta să umble toată viaţa cu obrajii pudraţi şi cu buzele roşite? Dar ceeace face farmecul femeilor e tocmai inconstanţa lor... Astăzi îşi vopsesc buzele în roşu. Mâine, vor hotărî că nu trebue să se mai fardeze. Poimâine, vor decreta poate albastrul ca fard obligatoriu şi pudră de orez maron, verde sau aurie în locul celor albe, trandafirii sau ocre, ce se obişnueşte acum.

„Au căzut!"

Ca şi cum s'ar putea face pronosticuri când e vorba de femei !

Miss România 1932

„Realitatea Ilustrată" va alege la începutul anului viitor, pe „Miss România 1932".

Ca şi în anii trecuţi, această alegere se va face cu toată severitatea şi cu aceeaş desfăşurare sărbătorească. Căci — chiar dacă timpurile sunt grele şi pentru foarte mulţi viaţa tristă, — nu se cuvine să nedreptăţim o generaţie. Am introdus tradiţia alegerii anuale a celei mai frumoase din România şi vrem s'o continuăm.

Deoarece nu ştim dacă anul acesta se va mai ţinea concursul internaţional în America, am fixat un premiu de 25.000 Lei, pentru aceea care va obţinea titlul de „Miss România 1932".

Concursurile se vor face pe regiuni, în toată ţara şi în urmă alesele regionale vor veni la Bucureşti, unde va avea loc selecţiunea definitivă.

Concursurile regionale au şi fost anunţate şi astfel la 10 Ianuarie se vor face alegeri în regiunea Cluj, odată cu Balul Operei şi la Oradea Mare, la 17 Ianuarie la Constanţa, pentru toată Dobrogea şi la 31 Ianuarie la Craiova, pentru toată Oltenia. Nu s'au fixat încă datele pentru celelalte concursuri.

Condiţiunile de participare la aceste concursuri, sunt:

1) Candidatele trebue să aibe vârsta între 16 şi 24 ani.

2) Să nu fie nici să nu fi fost căsătorite.

3) Să exercite profesiuni onorabile, sau să locuiască cu părinţii ori în familie şi să se bucure de o perfectă moralitate.

4) Să nu fi profesat sau să nu profeseze încă ocupaţiuni teatrale sau cinematografice.

E neîndoios că şi în anul acesta „Miss România 1932", aleasă de „Realitatea Ilustrată", va avea succesul aleselor din 1929 şi 1930.

Din TOATĂ LUMEA

O fotografie artistică, luată în Alpii elvețieni.

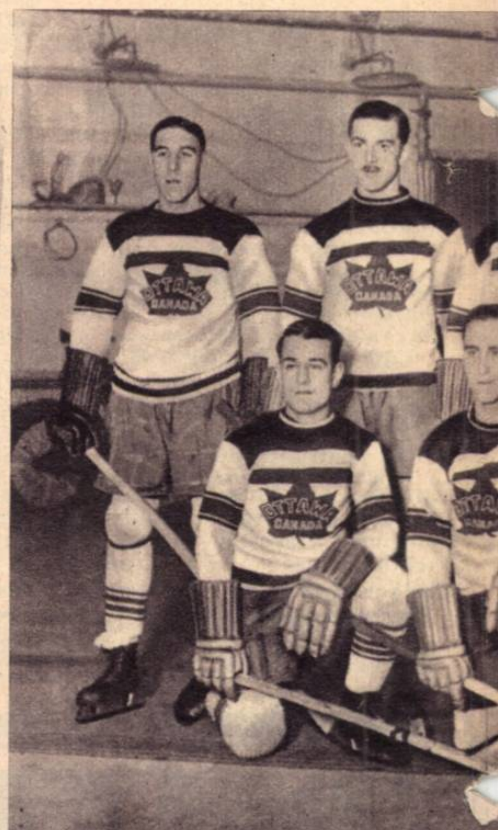
Premiul Nobel pentru pace, pe a[nul] 1931, a fost acordat în mod colec[tiv] doctorului Nicolas Murray Butt[ler] președintele universității din [Co]lumbia, și doamnei Jeanne Ada[ms] o conducătoare socialistă. Fotogr[afia] noastră înfățișează pe doctor[ul] Buttler.

Pentru cititorii grăbiți, invenția pe care o publicăm: ochelarii luminători, vor fi desigur de mare utilitate: ei permit citirea în întuneric, pe stradă, acolo unde lipsește lumina, a ziarului, a unei scrisori, etc. Ochelarii sunt prevăzuți cu lămpi mici, care se aprind la nevoe, și luminează direct obiectul, asupra căruia ne ațintim privirea.

Enrico Rastelli, renumitul jongleur, a murit zilele trecute în orașul său natal, Pergamo (Italia), în vârstă de 36 ani, în urma unei congestii cerebrale.

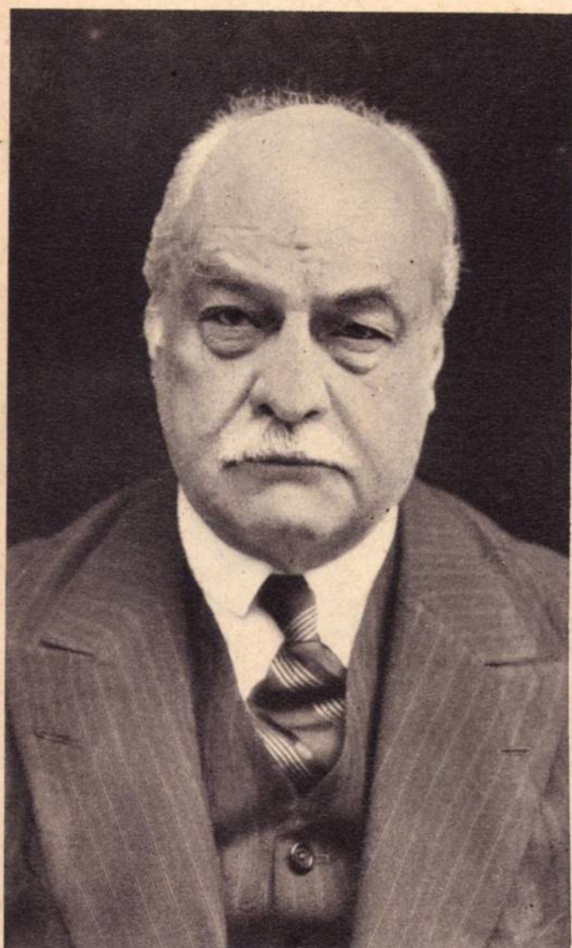
Domnul și doamna Vanderbilt din New-York, au sosit la 9 Decembrie, cu yachtul lor „Alba", la Pireu. Ei vizitează ruinele Athenei.

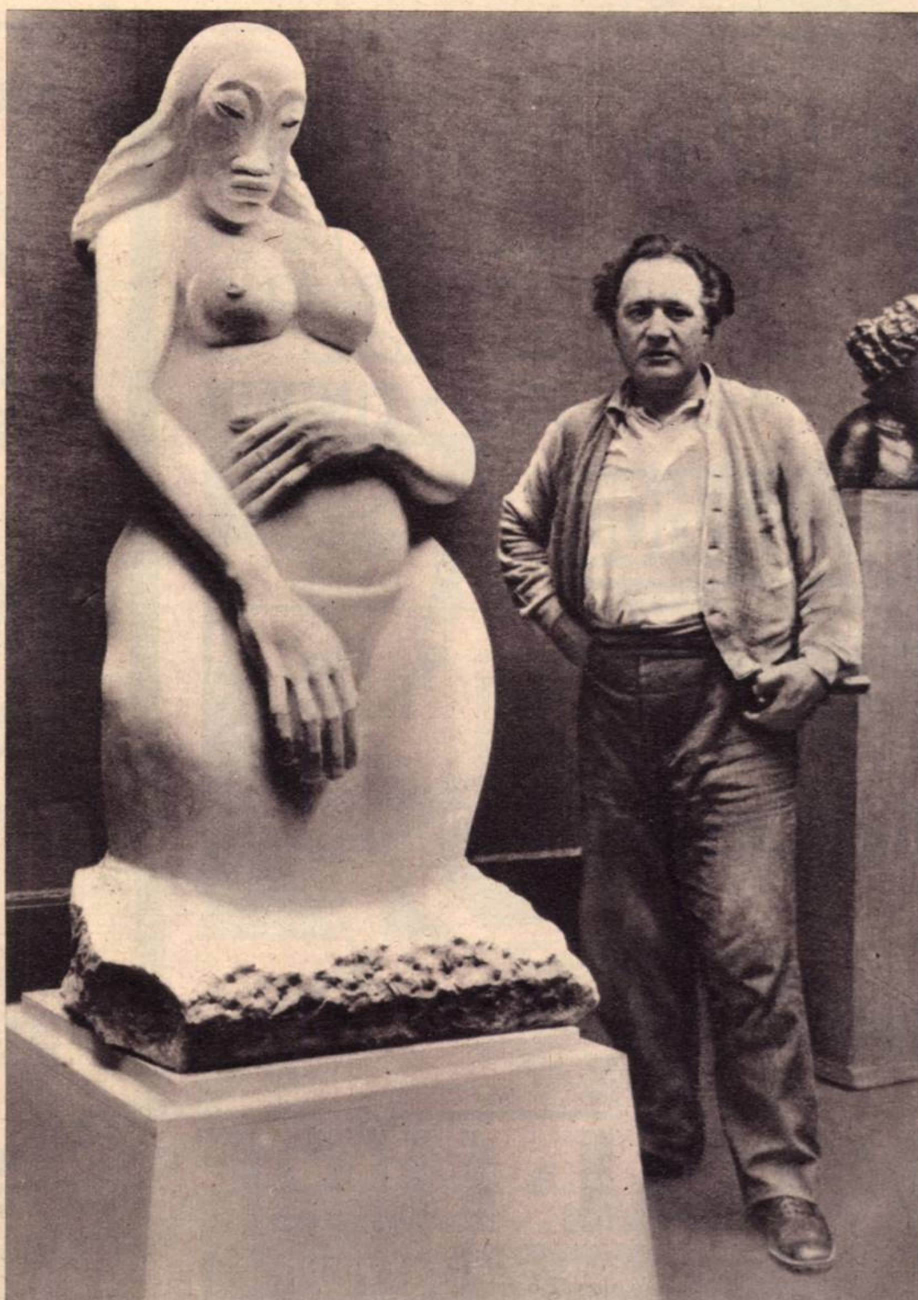
nul
tiv,
er,
Co-
ns,
fia
l

Fotografia noastră înfăţişează o motocicletă, prevăzută cu radio emisiune şi recepţie.

Sus: *Renumita echipă canadiană de hockey pe ghiaţă din Otava, a jucat săptămâna trecută la Berlin. Fotografia noastră înfăţişează această echipă.*

Clara Bow, răsfăţata artistă de cinema, care în ultimul timp a avut de suferit consecinţele ipocritei morale dela Hollywood şi a fost nevoită să se retragă departe de sgomotul mulţimei, s'a căsătorit acum din nou cu managerul ei, Rex Bill, în Las Vegas in Nevada.

Arhitectul Bosso, proprietarul actual al statuei „Geneza" de Epstein, o operă de artă care a dat naştere la multe discuţiuni, pentru că e tot atât de impresionantă pe cât de respingătoare, a expus statuia şi permite vederea ei, în schimbul unei sume de bani. Artistul Epstein, a protestat împotriva acestui fel de exploatare a operei sale. Fotografia noastră înfăţişează pe Epstein în faţa statuei „Geneza".

Datine din trecut

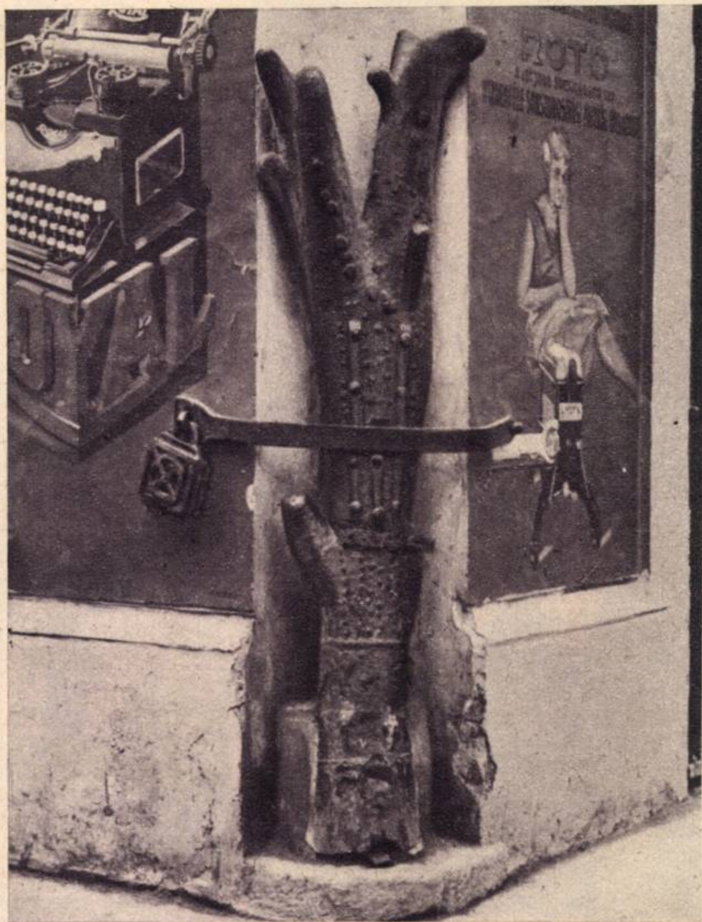
La începutul secolului trecut, pe când încă nu exista calea ferată, o societate sportivă din Timişoara acorda premii acelora cari ajungeau în oraş parcurgând distanţe cât mai lungi.

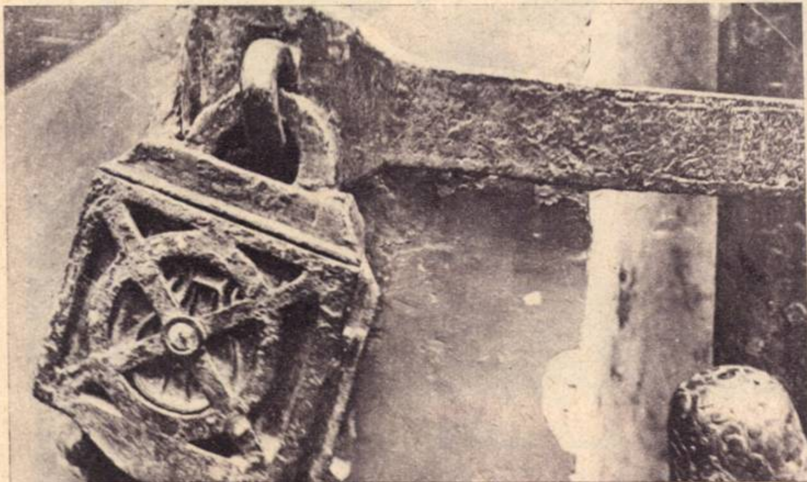
Pentru acest scop, au montat prin 1828 un trunchiu de metal, în colţul unei case din Timişoara, prins cu o bară de fier, încuiată cu un lacăt fabricat de un meşter al lăcătuşeriei.

Când alergătorii sosiau, primul bătea un cui în stâlp şi încerca să descuie lacătul. Cum însă broasca era extrem de complicată, sportivii enervaţi, băteau cuie şi în lacăt, astfel, că bara a fost condamnată definitiv.

Timişorenii povestesc că lucrătorii din Szegedin veniau în fiecare an, în marş forţat, fără oprire, până la Timişoara, unde erau primiţi cu mare alai.

Alte legende spun că trunchiul de metal datorează din timpul turcilor, cari în drumul lor spre Viena, au lăsat acolo un semn al trecerii lor.

Bătălii comerciale

— Comerţul, e o artă aparte — ne spuse cu ifos grasul milionar Philippe Descrochet, coproprietarul fabricei de bumbac hidrofil „Descrochet & Co."

— Da, arta de a înşela clientul... murmură reporterul Morasse.

— Ba, nu, vă înşelaţi, amicii mei! Spre a fi un bun comerciant, trebue să ai un nas aşişderea. Nasul bun şi mirosul sunt indispensabile. Şi vezi, aci e totul.... Eu, cu mirosul am făcut avere...

— Miroşi ceeace trebue să săruţi şi săruţi ceeace trebue să miroşi...

— Ai prea mult spirit, micul meu Morasse. Ai să mori tânăr!

— Atunci, dragul meu Philippe, în familia voastră mor numai centenari!...

Din fericire, Descrochet e o fire de treabă şi păru că nu ia în seamă impertinenţa ziaristului. Flegmatic îşi puse ţigarea pe scrumieră şi începu:

— Să vezi: când făceam pe negustorul ambulant la Marsilia, nu aveam pe nimeni care să-mi ţină piept la licitarea mărfei! Făceam negoţ cu orice: note muzicale, cerneală simpatică pentru funcţionarii neurastenici, loţiuni pentru blănurile vechi cari îşi pierdeau şi pielea.... şi multe altele. Indrăsneala mea învingea toate piedicile şi mă întorceam acasă, cu valiza goală, aproape în fiecare seară. Din păcate însă, nu isbutiam întotdeauna şi-mi aduc aminte de o greşală de psichologie femenină, de care, negreşit, că Paul Bourget nu s'ar fi făcut vinovat.

Intr'una din zile, pe când dam o raită prin părţile mai mărginaşe ale oraşului, zării o femeie care peria un preş în pervazul ferestrei, — şi o chemai:

— Doamnă! Doamnă!

— Nu-mi trebue nimic, îmi răspunse dânsa, fără să se întrerupă din lucru.

Atunci, spre a o întărîta, am adăogat: — Aveţi un copil, nu-i aşa?

— Da. Pentru ce?

— S'a dus să se joace pe lângă pod, nu?

De rândul acesta femeia îşi trânti preşul în poală şi grăi nespus de îngrijorată:

— Da. Dar pentru ce?

— Vă rog, doamnă, păstraţi-vă curajul...

Depăşisem orice măsură. Se aplecă peste pervazul ferestrei şi strigă:

— Dumnezeule! Ce-i s'a întâmplat?

— Ascultaţi doamnă... Am văzut adineaori un băeţaş blond, cu pantaloni albi şi o bluză albastră, care tocmai săria grilajul podului, cu puţin înainte de trecerea expresului...

— Ah, domnule! Mă faceţi să mor de spaimă! Dar vorbiţi odată... Fie-vă milă!... Ce...

— Nu vă înspăimântaţi Şi-a murdărit de păcură pantalonaşii albi şi eu chiar vând, cu cincizeci de centime flaconul un preparat minunat, care face să dispară petele cu desăvârşire, — şi pe loc!

N'am avut norocul să sfârşesc. Femeia devenită sălbatecă, mă făcu bandit şi-mi răsturnă în cap întreg conţinutul unei găleţi cu gunoi....

Trad. de G. R.

Preziceri cu ajutorul razelor X

Savanţii au găsit un nou şi interesant mod de a citi trecutul, prezentul şi viitorul unei persoane, — făcându-i radiografia scheletului.

Numeroase fotografii de această natură au fost prezentate la o întrunire a savaniţlor din Cleveland Ohio şi originala metodă a fost detailat demonstrată.

Conformaţia oaselor în scheletul individului pare să aibă un efect extrem de important asupra fizicului şi intelectului său, asupra aptitudinilor şi asupra şanselor sale în viaţă. Razele X revelează poziţia exactă a fiecărui os, stadiul desvoltării şi sănătatea sa.

Anumite glande cum e cea tiroidă, spre exemplu, secretează substanţe ce joacă un rol esenţial în desvoltarea normală a oaselor. Dacă aceste glande nu funcţionează bine, oasele nu sunt suficient alimentate şi creşterea lor e astfel întrucâtva împiedicată.

Radiografia scheletului oferă savantului o imagine completă a oaselor şi oasele îi dau asupra fizicului şi intelectului omenesc indicii cu mult mai revelatoare decât liniile palmei, după care se conduc chiromanţii în prezicerile lor. Oase incomplet desvoltate se traduc prin glande subnormale şi în consecinţă, printr'o sănătate ce lasă de dorit Ori, în majoritatea cazurilor, sănătatea determină succesul sau insuccesul individului în viaţă.

R.

MESAGIUL:

— *„Ei, ai isbutit să conduci la altar pe regina inimei tale?"*

— *„Da. Eri mi-a rostit în mod solemn, mesajul regal...".*

„Realitatea Ilustrată" urează prietenilor şi credincioşilor ei cititori sărbători fericite!

Fotografia noastră de mai sus reprezintă pe d-ra René Zome, aleasă „Miss Paris 1931". D-sa va concura la titlul de „Miss France 1932".
Foto-Manuél Frères-Paris

Schimbarea gărzii

LA Londra, ca şi la Bucureşti, schimbarea gărzii la palatul regal se face cu o deosebită solemnitate, ceeace inspiră mai ales copiilor, sentimente militariste.

Şi cum la aceştia spiritul de imitaţie este foarte desvoltat, un soldat din regimentul de gardă, care stătea în post, la palatul Buckingham din Londra, s'a pomenit într'o bună zi cu doi copilaşi, cu capele militare şi săbiuţe, cari au patrulat câteva ore prin faţa lui.

Fotografia noastră reprezintă pe cei doi copilaşi, defilând foarte gravi, prin faţa soldatului.

Auto-anestezia

SUNT aproape două mii de ani de când lumea pomenește de suferințele martirilor creștini, citându-ne cazul sfântului Sebastian, care a murit străpuns de nenumărate săgeți, al sfântului Laurențiu, care supus unei arderi lente pe un grătar de metal, a mai avut puterea de a glumi și râde cu călăii săi, supliciile sutelor de nenorociți jupuiți de vii, crucificați în amfiteatrele romane, sfâșiați de fiare etc.

Dar toate aceste chinuri care ar scoate din minți un om normal, n'au isbutit să smulgă un singur vaet torturaților. Tăria acestor oameni e atribuită unei intervenții miraculoase, care ar fi înăbușit, — se spune, — senzația durerii.

Psihologii și fiziologii moderni insistă însă asupra faptului, că aceste stări de anestezie spontană și completă sunt determinate de forțe nervoase perfect normale, emulate în cazul acestora de zelul sacrificiului, iar în alte circumstanțe, de alte emoții violente, de frică și chiar de furie...

Dacă în cazul durerilor de dinți, ne-am concentra gândirea asupra altor chestiuni, dentiștii n'ar mai putea avea de lucru.

Un birjar berlinez, Paul Schmidt, a fondat o nouă sectă religioasă, a cărei practică principală e hipnotismul.

Cercetările actuale ale științei asupra durerii, nu numai că ne furnizează o explicație demnă de crezut, cu privire la atitudinea martirilor, dar promite ceva mai important omului modern și anume, posibilitatea de a-și domina în acelaș mod suferințele.

Intr'o direcție, știința susține că durerea ar fi inexistentă, că această senzație e imaginară și poate fi învinsă tot așa cum a fost creeată, printr'un efort al spiritului. D-rul Pieron, unul din partizanii acestei surprinzătoare teorii, a demonstrat la Congresul Internațional de Psihologie care a avut loc acum doi ani în Statele Unite, că senzația durerii se produce nu în punctul rănit și nici în rețeaua de nervi din imediata sa apropiere, ci în creer. Individul va simți usturimile unei arsuri, numai atunci când

creerul o remarcă. Tot astfel în cazul martirilor de mai sus, rănile făcute de săgeţi sau de foc au atacat ţesuturile, determinând chiar moartea, fără ca senzaţia durerii să se fi produs, numai pentrucă spiritele le erau absorbite de alte preocupări.

Durerea, — după părerea evoluţioniştilor, — e un resort al instinctului de conservare. Omul cavernei atacat în cursul somnului de vre-o fiară sălbatecă, era deşteptat la vreme de senzaţia dureroasă a muşcăturii, mai înainte de a fi căpătat răni mortale.

Iată câteva cazuri recente în care instinctul de conservare n'a reacţionat. Un individ suferind de o boală ce-i insensibilizase o parte a corpului, a fost adus într'un spital din New-York, cu piciorul în mare parte mâncat de şoareci. Rozătoarele îl atacaseră în cursul somnului şi nu se deşteptase decât când rana ajunsese la os.

Anul trecut la Chicago, un alt individ, bând prea mult, a căzut într'una din acele letargii profunde ale beţiei, ce insensibilizează temporar individul. Se întâmplă ca patul să ia foc şi mai înainte ca victima să se deştepte, braţul şi piciorul îi erau aproape complet carbonizate.

Dar această insensibilitate nu e determinată numai de boală sau alcool. D-rul Crile din Cleveland arată că un soldat primise un glonte în picior, fără să-şi dea seama o bună bucată de vreme, că fusese rănit. Mulţi alţi medicii cari au lucrat pe câmpul de luptă, citează cazuri similare. In astfel de circumstanţe, psihologii sunt de părere că tumultul şi succesiunea rapidă a evenimentelor concentrau interesul soldatului într'atât, încât senzaţia durerii nu apărea decât când emoţiile îşi pierdeau efectul.

Tot astfel e cazul unui om care se deşteptă în miez de noapte, încercuit de flăcări. Cu multă greutate isbuti să sară un zid, depărtându-se de pericol. Câteva minute mai târziu, cum sta şi privia focul, simţi o durere acută în picior. Uitându-se în jos, văzu un cui ce-i pătrunsese adânc în carne, probabil în timp ce fugia. Acest accident ar fi produs altă dată una din cele mai grele suferinţe. De data asta însă, spiritul îi era atât de concentrat de ideea primejdiei focului, încât pentru moment, mesagiul durerii trimis de piciorul rănit, n'a fost luat în seamă.

D-rul Lorenzo Gualiano a publicat înainte cu câteva luni interesantele observaţii, pe care le făcuse asupra unor soldaţi condamnaţi la moarte. Toţi aceşti indivizi fără excepţie, deveniseră insensibili la durere.

S'a spus că această insensibilitate a condamnaţilor la moarte sau a răniţilor, ar fi o manevră a naturii, pentru împiedicarea unor suferinţe inutile.

Durerea în sine e după naturalişti un resort de semnalizare. Odată ce avertismentul a fost dat şi primit, senzaţia devine inutilă — spun ei.

Cele de mai sus par să explice stoicismul cu care martirii îşi îndurau torturile.

Savanţii au constatat însă că se întâmplă adesea ca un nerv ce începe dela suprafaţa pielei, să nu raporteze creerului o senzaţie dureroasă, din cauze care în tehnica telefoniei s'ar numi o „rupere a firului".

Anatomistul care urmăreşte sub microscop o fibră nervoasă ce porneşte din piele, vede că aceasta rareori se continuă până la creer. In majoritatea cazurilor, merge până la o altă celulă nervoasă din şira spinării, sau până la unul din acele mici noduri de ţesătură nervoasă numite „ganglioane", ce se află împrăştiate peste tot corpul. Contactul între capătul acestei fibre şi celălalt nerv, se face prin intermediul unor legături extrem de mici şi de fine, ce se numesc „pseudopozi".

In anumite condiţiuni ale sistemului nervos, aceşti pseudopozi încetează a mai face legătura şi mesagiul nu se mai poate transmite pentrucă „firul" a fost rupt. Unii psihologi cred că însuş creerul poate rupe acest contact, printr'un fel de ordin către celulele nervoase, blocând astfel stimulul dureros, atunci când are alte preocupări mai importante.

Uneori creerul exercită puterea pe care o are de a înlătura durerea, în unele boli nervoase, cum e spre exemplu isteria, când pe trup apar zone întinse de completă insensibilitate. Acest gen de insensibilitate, mai apare şi în unele performanţe hipnotice.

In neguroasa epocă a Evului Mediu, care a germinat atâtea absurdităţi, femeea bănuită de vrăjitorie, era înţepată pe tot trupul cu ace ascuţite, în căutarea regiunilor insensibile, ce se numiau urme ale „ghiarelor diavoleşti". In cazul când nu tresăria sub una din aceste înţepături, era târâtă înaintea tribunalului, care o condamna la moarte prin ardere sau înecare.

Astăzi, savanţii ştiu că aceste nenorocite suferiau de o formă uşoară a isteriei ce determina insensibilitatea, sub sugestia examinării. In toate aceste cazuri, nervii din piele şi-au încetat funcţiunea sau mai bine zis accesul de isterie a blocat mesagiul durerii, împiedecându-l să ajungă la creer.

Fără îndoială, nimeni nu se gândeşte să atribue atitudinea martirilor creştini, unei astfel de stări. Ceeace a înăbuşit durerea în cazul lor, a fost mai curând un fel de auto-hipnoză, determinată de căldura credinţei şi de entuziasmul sacrificiului pentru doctrina lor.

Relativa indiferenţă la durere pe care o observăm la rasele mongole asiatice şi la rasele înrudite, indienii americani şi eschimoşii, se datoreşte probabil tot posibilităţii de a expulza această impresie din creer.

I. F.

ÇUM SE IMPODOBESTE *Capitala* IN AJUNUL SĂRBĂTORILOR

Moda, doamnă

Ca toate manifestările vieții, femeea e supusă și ea evoluției; trebue să meargă înainte. Nu se putea deci anchiloza în ipostaza romantismului trecutului. Cu mlădierea caracteristică speciei, s'a adaptat mereu situațiilor.

Epoca recentă i-a deschis larg porțile arenei, chemând-o să-și concretizeze aptitudinile și a prins atunci să pășiască pe cărările bătute de bărbat, timid la inceput, apoi din ce în ce mai ferm.

Sugestionată de noua-i situație, a inceput să imprumute conștient sau inconștient, din caracteristicile predominând în personalitatea camaradului sau... a rivalului său.

Am trăit o clipă de groază inaintea „femeei masculinizate", apariție hibridă, ce lupta să-și inăsprească liniile... Ne-am liniștit însă curând, căci tema n'a întârziat a-și găsi variate și savuroase interpretări...

Se vede însă că nostalgia lamartiniană plutia în aer... Marile case creatoare au simțit atmosfera și gambele ce evoluau sprințare sub jupele copilăresc de scurte, au dispărut învăluite de falduri, care la rochiile de seară sărută pământul. Libelula de ieri a luat ciudata formă a unei reptile, ce se termină în potir de floare.

Ultima expresie a îndrăznelii apare în decolteurile extrem de adânci în spate, coborând până 'n talie, pe când în față, îmbrățișează pudic baza gâtului. Diagonala aduce o nouă grație în silueta elegantei.....

Aurul și argintul șerpuesc în urzeala de mătase a lamé-urilor cu efecte de pictură veche. Catifelele extrem de suple, dau sub lumina condensată a becurilor electrice, reflexe de o admirabilă profunzime.

E de observat că modeliștii caută să reacționeze împotriva gustului pentru negru — pasiune ce dă femeii un cachet de eleganță sobră și modestă — propunându-i în schimb verdele, al cărui compliment e trandafiriul, verdele anticipează bucuriile primăverii.

In domeniul accesoriilor, reamintim că florile și mănușile se bucură anul acesta de multă favoare și semnalăm apariția sandalelor de satin sau brocart, ce însoțesc toaletele de seară.

THEA BERK

NOAPTE. Besne reci prin care trece întâiul suflu al iernei. Ceaţă care trece ca văluri umede peste faţă. 23 Octombrie 1918. In portul Scapa Flow, din nordul Scoţiei, cea mai mare parte a flotei engleze adastă sfârşitul războiului. Serviciul de pază nu încetează o clipă. Dar oamenii ştiu că nu se mai poate întâmpla nimic hotărâtor: Germania e aproape înfrântă şi de la o zi la alta armatele aliate vor pătrunde în ţinuturile şi Capitala lui Wilhelm II. Victoria — lăsând deoparte articolele de ziar şi discursurile de propagandă — a venit ca la jocurile de noroc, aproape numai din voinţa hazardului. Ofiţerii de marină englezi ştiu tot atât de bine, ca şi Lloyd George (care-şi înseamnă stările de suflet într'un ziar intim) că activitatea şi îndrăzneala disperată a submarinelor germane paralizează întreg sistemul de comunicaţie cu celelalte continente. Foarte de curând s'a pus în aplicare sistemul *alaiului marin* — nici un vapor comercial nu părăsia portul, dacă nu i se punea câte un vas de război înapoi, înainte şi pe flancuri. Dar putea constitui acest sistem un mijloc de comunicaţie rapidă? Goana împotriva submarinelor germane n'a dat rezultate prea bune: în uzinele Germaniei se construiau submarine noui, în număr şi mai mare. Ivirea Americii în război a aplecat însfârşit balanţa victoriei de partea Angliei şi Franţei.

Flota engleză adăpostită la Scapa Flow, înapoia câtorva rânduri de mine, se putea legăna în linişte. Nu avea nevoe să se mai expue de-adreptul, într'o luptă cu flota germană când ştia că şi fără luptă, tot o va dezarma în curând... De altfel amiralitatea engleză cunoştea starea de spirit a oamenilor de pe vasele germane; la întâile semne ale înfrângerii, marinarii îşi vor ucide ofiţerii şi vor înălţa steagurile roşii ale revoluţiei.

In noaptea asta de 18 Octombrie 1918, ofiţerii depe vasele de război, adăpostite la Scapa Flow, joacă pocker, beau wisky sau, încercând să adoarmă, se bucură de împăcarea sufletească a păcii apropiate. In port, la serviciul de supraveghere, locotenentul de serviciu, întins pe patul de campanie, răsfoeşte o revistă ilustrată, cu vederi din luptele de tranşee. Un tânăr plutonier, elev la politechnică, pe chipul căruia n'au pierit încă de tot zorile copilăriei, cu o cască telefonică peste amândouă urechile, se ridică depe scaun şi priveşte constelaţiile slabe ale vaselor din port. E neliniştit. Aude ceva şi nu-i vine să creadă. Aparatele de recepţie ale sgomotelor mării amplifică sbârnâitul şi respiraţia ritmică a unui vas, departe, dar care se apropie perpendicular pe linia întâi a minelor. Nu s'a vestit dela serviciul mişcării sosirea nici unei unităţi şi nici plecarea vreunui submarin. Astma regulată, rapidă, a vasului misterios se aude când mai limpede când mai confuz. Elevul vesteşte pe locotenent şi-i oferă casca. Intr'adevăr: se apropie un submarin. Elevul mai întreabă odată, telefonic, la serviciul mişcării. Răspuns: întrucât nu e aşteptat la Scapa Flow nici un vas englez, trebue să fie un vas inamic.

Intâiul semn de nesiguranţă: Se aprind, clipind orbitor, cele două faruri extreme care luminează toată întinderea Oceanului dincolo de întâia linie de mine. La toate tunurile de coastă, marinari şi ofiţeri, ridicaţi prin semnal de alarmă, stau de veghe. Comandantul suprem al portului e în legătură permanentă cu serviciul de supraveghere şi cu comandanţii de baterie. Intâia şi a doua linie de mine au fost încărcate, într'o secundă, prin fir electric.

E ora 10.21. Până la 11.15, elicea submarinului absurd vine de-adreptul cu sgomotul ei sacadat spre linia de mine şi în aparatele de recepţie engleze. Comandantul acelui vas e nebun?... Ce vrea?... Işi închipue cumva că englezii dorm?... Vasele din port primesc ordin să stingă toate luminile iar cele menite să părăsească rada în zori, să rămâe locului. Sunt încărcate minele?... Două rânduri. Să se încarce şi rândul al treilea. E ora 11.25. Aparatele de recepţie vestesc că vasul misterios, nevăzut, înaintează cu aceiaşi viteză cu care a fost semnalat de la început, caşicum în portul Scapa Flow în 1918 se poate intra ca'n 1913, cu barca.

E o elucubraţie? o farsă? sau — un vis halucinant!...

11.30!

Vasul a ajuns în linia întâi de mine.

11.32: Trâmbe de apă şi zgomotul formidabil al unor bubuituri uriaşe, se prăbuşesc ca şi cum douăzeci şi cinci de cratere ar fi izbucnit deodată din fundul Oceanului.

In raportul înaintat amiralităţii, locotenentul de la serviciul de supraveghere a încheiat cu aceste simple cuvinte: „După explozia întâiului şir de mine, zgomotele elicei necunoscute au încetat. Cu desăvârşire. Până la ziuă, când am fost înlocuit, n'am mai primit din larg decât sgomotele dezorganizate ale apelor".

A doua zi la instalarea altor mine, englezii au dat de-o pată mare de ulei. Au aruncat în adânc câteva bombe de apă şi s'au ivit în curând la suprafaţă bucăţi de fier, precum şi zdrenţele unei mantale din marina germană. Scafandrieri au lucrat sub clopotele grele şi mişcătoare ale talazelor şi au scos la suprafaţă fragmente din vasul care s'a dovedit a fi submarinul german U 116.

...Peste câteva zile izbucnesc revoltele marinarilor de la Hamburg şi Kiel şi se încheie armistiţiul.

Ce rost a avut atacul nesăbuit al locotenentului Emsmann, comandantul lui U 116? Nu ştia că se duce la moarte sigură el, cu cei 35 de oameni de serviciu şi cu cel mai bun prieten, locotenentul de rezervă Schutz, aghiotant voluntar în această expediţie dementă?... Era oare atât de năucit să creadă că va putea intra în portul Scapa Flow, să atace grosul flotei engleze neprevestite?... Putea gândi serios, lucid, că englezii dorm ?

Au trecut cincisprezece ani, fără să se descifreze misterul. Ofiţerii şi oamenii politici ai Angliei au presupus că locotenentul Emsmann şi oamenii lui s'au dus la moarte sigură, pentrucă nu voiau să supravieţuiască înfrângerii marinei germane.

Eroismul într'adevăr emoţionant al lui U 116 are o explicaţie mai raţională decât psihoza răsboinică, dar eroismul apare cu atât mai impunător.

Contraamiralul Spindler, dovedeşte pe bază de documente că amiralitatea germană dorind, înainte de armistiţiu o luptă hotărâtoare pe mare, cu englezii, a trimis pe U 116 la Scapa Flow, să înceapă atacul. Locotenentul Emsmann nu era nebun, orbit şi descumpănit de patimă, ci în deplină stăpânire a voinţei şi raţiunei : *el executa un ordin.* Nici atacul nu era nesăbuit, de oarece marina germană avea informaţii că toate vasele engleze intrau şi ieşeau din Scapa Flow fără a fi pilotate de ofiţeri supraveghetori de mine. De ce n'ar fi intrat în port şi U 116, în miez de noapte, când putea mai uşor scăpa netorpilat? Comandantul german era informat însă numai pe jumătate: nu ştia că minele se încărcau şi descărcau prin fir electric, după voe şi la vestirea unui vas inamic minele puteau deveni explozibile.

Germania a pierdut în ultimul război în fundul apelor, 192 de submarine cu 5132 de suflete.

Submarinul care a pierit pentru fapta cea mai cutezătoare e U 116, iar eroismul cel mai spăimântător a fost al celor 35 de inşi zadarnic sacrificaţi, dar care mergeau la moarte conştient, în noaptea de 28 Octombrie 1918. Până la asemenea înnălţimi se poate ridica, împotriva propriilor slăbiciuni, sufletul omenesc: pentru distrugere şi omucidere. Ne gândim ce vom fi în stare să creăm în dimineaţa zilei când inimile noastre eroice, eliberate de necesitatea răsboiului; vor porni să cucerească stelele.

F. ADERCA

ELIXIRUL DRAGOSTEI (O poveste trăită)

EROUL era unul din acele specimene umane, pe care natura le înzestrează cu vigoare fizică, în dauna inteligenții.

De o constituție foarte robu-bustă, fiul unor simpli țărani, trăise în plin aer sub un soare generos și trupul său luase o desvoltare admirabilă. La 20 de ani era un bărbat superb, cu torsul bombat și mușchi proeminenți, cu mersul drept și hotărît. Se numia Baheye el Behiri.

Se întâmplă într'o zi că pe șoseaua ce trecea prin satul său să derapeze, un autobuz de curse intrând în sanț.

Baheye îl ridică cu o singură mișcare a umărului.

Șofeurul entuziast sportiv, îi propuse atunci să vie cu el la oraș, spre a ridica greutăți. Fără să înțeleagă de ce era vorba, Baheye îl însoți.

In cele din urmă declară că jocul îi părea steril și că nu înțelegea să-și piardă timpul ridicând blocuri de fier, pentru a le pune iar la loc.

* * *

Baheye iubia pe Aișe fiica ghafirului Wagued, care nu vrea însă să i-o dea de soție, pentrucă-l găsia prea sărac.

Un comisar polițienesc propuse însă pe Baheye pentru postul de șef-ghaffir. Wagued își schimbă atunci vederile și consimți la căsătoria tinerilor; ceva mai în urmă, când veni dela Cairo vestea că Baheye nu fusese numit, era prea târziu; cununia avusese loc. Dar viața e extrem de grea la țară pe aceste vremuri de criză. Forța herculeană a tânărului sătean nu ajungea să satisfacă nevoile menajului și tinerii căsătoriți cunoscură clipe foarte penibile.

Soții crezură într'o bună dimineață că le sosise salvarea, sub forma unei scrisori: era însă mesagiul nenorocirii.

Cafeneaua care îndeplinia și funcțiunea de sediu al clubului sportiv orășenesc îi cerea să participe la o mare serbare sportivă, unde putea repurta un mare succes; argumentul nu l-ar fi convins, dacă n'ar fi fost însoțit de o bancnotă de a liră egipteană.

Se hotărî, luă parte le serbare și într'adevăr ieși victorios.... sub ochii admirativi ai unei vesele văduve, care privia împreună cu fiica sa dela fereastra casei de peste drum.

Tocmai când Baheye se pregătea să reia drumul satului său, cele două femei trimiseră pe un prieten al lor, anume Șeicul Hassan, să-i propună a intra în slujba lor ca portar, cu leafa de trei lire pe lună. Asta era pentru el un mare noroc și în săptămâna următoare după ce se consultase cu tânăra sa soție, acceptă.

Dar vai, nefastul Eros interveni. Tânărul și frumosul portar plăcu mult Doamnei Hamida, care-l rafină întrucâtva.

Iată însă că și fiica d-nei Hamida se îndrăgosti de Baheye și cum era tânără și seducătoare nu-i fu greu să-l captive; plecară astfel într'o seară spre Cairo unde urma să petreacă puțin timp.

Nebună de furie, doamna Hamida făcu celor doi îndrăgostiți o primire foarte furtunoasă la înapoiere. Afacerea fu complicată de sosirea tinerei Aișa, care venise să ia știri despre soțul său. Aflând de trădare, începu să geamă și să urle ca o vită rănită; amenințând-o cu divorțul, soțul său îi ordonă atunci să se întoarcă în sat...

Trei zile mai târziu, pe un drum de țară, se găsi un cadavru. Era al nenorocitului Baheye care murise otrăvit...

Imediat se întreprinse o anchetă. Nu se găsi nimic la Aișa, care era sdrobită, nimic la tânăra fată, dar în camera d-nei Hamida, printre farduri și flacoane, se aflau două borcănașe suspecte.

Se analiză conținutul: era otravă.

— „Nu" a strigat atunci d-na Hamida, „este un elixir de dragoste. Prietenul nostru, șeicul Hassan, mi-a dat acest elixir.

Șeicul Hassan și d-na Hamida se află acum în închisoare, așteptând procesul; fiica sa, se consolează cum poate. Singură Aișa, în satul său, leagănă un copilaș de câteva luni.

F. W.

Parlamentul român

V. 1931-1932

Dr. Coriolan Tătaru
Satu-Mare

Căp. Apostol Zamfir
Bihor

Romulus E. Grigorescu
Buzău

Victor Ducmescu
Cetatea Albă

Toader Rosnoveanu
Câmpulung

Traian Dimitriu-Șomu
Baia

Const. A. Spalber
Storojineț

Vasile Lepădatu
Constanța

Dr. Camil Velican
Alba

N. M. Vasculescu
Romanați

Gh. Tutoveanu
Iași

Const. Mihăescu
Soroca

Ing. N. Miclescu
Fălciu

Florin Zaharia
Iași

Pavel Blidaru
Timiș-Torontal

Dumitru Topciu
Tighina

Bordeiu Constantinescu
Prahova

Gheorghe Grigorovici
Cernăuți

Nicolae P. Missir
Bacău

Alex. Marcu
Soroca

FOTO-LUVRU

(VA URMA)

ACTUALITĂȚI

1. Fotografia noastră reprezintă un instantaneu prins în momentul depunerii jurământului elevilor școlii militare de infanterie din București.

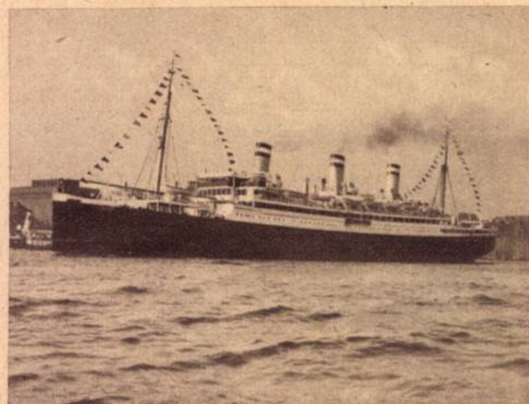
2. Săptămâna trecută a avut loc, — sub patronajul Suveranului — Congresul Uniunii Ofițerilor de Rezervă. Fotografia noastră reprezintă o parte din congresiști la mormântul Eroului Necunoscut, unde au depus o coroană.

3. Comisiunea Camerei, — în frunte cu d. prof. I. Pompei, — care a prezentat Suveranului, la Palatul Regal, adresa de răspuns la mesagiul tronului.

4. Inmormântarea căpitanul aviator Romeo Popescu s'a desfășurat în mijlocul unei asistențe extraordinare, care l-a condus până la lăcașul de veci. In fotografia noastră: camarazii scot pe umeri cosciugul eroului aviator.

5. Fotografia noastră reprezintă comisiunea Senatului — în frunte cu d. Mihail Sadoveanu, — care a prezentat Suveranului adresa de răspuns la mesagiul tronului.

Cu Vaporul „RESOLUTE" în ținuturile polare

Sus: Vasul „Resolute" așteptând pasagerii la Hamburg.

Jos: Căpitanul Fritz Kruse, comandantul vaporului „Resolute"

Vasul „Resolute" al soc. Hamburg-Amerika-Linie întreprinde în fiecare an o excursie spre Spitzberg. Vederile pe cari le redăm sunt din excursiunea ce a avut loc anul acesta, de la 18 Iulie—11 August. Au participat ca de obicei și numeroși români.

Sus, st.: O agapă a „Coloniei Române" pe vasul „Resolute".

St.: Copii din Islanda.

Dreapta: O vedere din Spitzberg (Magdalena)

Sus: Fotografia noastră arată resturile hangarului lui Nobile la Spitzberg (Golful Regal).

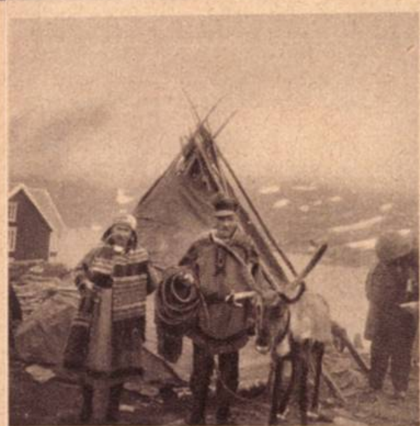
In dreapta vedem marele pod din Edinburgh

Stânga: *Un grup de români în fața hangarului lui Nobile, la Spitzberg.*

Sus: *In fața ruinelor unei catedrale din Edinburgh.*

Sus: *Amuzament pe vapor.*

Jos: *Spitzberg (Magdalena)*

Sus: *Familie de laponi.*

Sus: *Sentinelă în fața Palatului Regal din Edinburgh*

Stânga: *Un grup de români la Spitzberg*

Jos în medalion: **D. L. H. Lazarovitz,** *directorul general pentru România al Societății „Hamburg-America-Linie"*

PE URMELE FOAMEI

Pe amândouă malurile fluviului îngheţat, codrul nesfârşit de brazi se întindea, întunecat, ameninţător. Arborii, scuturaţi de curând de către crivăţ de învelişul alb de polei, păreau că se reazimă unii de alţii, negri şi fatidici, în lumina care scădea. Pământul era o jale nesfârşită şi fără viaţă; nimic nu clintea şi era atât de îngheţat, atât de părăsit, că însuşi gândul fugea, evadând dincolo de tristeţe. Iţi venia să izbucneşti într'un hohot de râs, râs tragic, ca al Sfinxului, râs fără bucurie, înmărmurit, ceva asemenea sarcasmului Eternităţii în faţa nimicurilor vieţii şi a zadarnicilor noastre sforţări. Era **Wild**-ul, codrul nesfârşit şi îngheţat al tărâmului de Miază-Noapte.

Pe gheaţa fluviului, şi ca o sfidare neantului **wildului**, trăgeau din greu, înhămaţi, câinii-lupi. Blana zbârlită era îngreuiată de zăpadă. De cum ieşia din gură, respiraţia se făcea aburi spre a îngheţa numai de cât şi a cădea pe ei în cristale străvezii; câinii-lupi păreau înspumaţi de ghiaţă. Incinşi în curele târau, mult înapoia lor, o sanie hurducată. Sania n'avea tălpi; era făcută din coji mari de plop, cusute. Zăpada curgea sub ea, valuri-valuri. In sanie se afla, bine legată, o cutie mare, strâmtă lunguiaţă şi alături numeroase alte lucruri: pături, o secure, o frigare... Inaintea câinilor mergea greu un om şi înapoia săniei, altul. In cutia din sanie zăcea al treilea, care nu mai avea nici-o grijă. Fusese doborît de wild, şi nu va mai şti ce'nseamnă umbletul şi lupta. Wildul nu poate suferi mişcarea şi viaţa îl jigneşte. Ingheaţă apele, spre a le împiedeca să curgă la mare; înţelepeneşte seva sub scoarţa puternică a arborilor până mor şi mult mai sălbatec, mult mai fără milă se îndârjeşte împotriva omului spre a-l supune şi strivi. Căci omul e cel mai viu din toate vieţuitoarele, neobosit şi fără astâmpăr pururi, iar wildul urăşte mişcarea.

Totuşi înaintea şi înapoia saniei, neînduplecaţi, fără a-şi pierde curajul, înaintau mereu cei doi oameni, care încă nu muriseră. Erau învestmântaţi în blănuri şi piei moi. Respiraţia, îngheţând la fel cu a câinilor, le acoperise de cristale albe, reci, ploapele, obrajii, buzele, tot chipul într'atât că era cu neputinţă să fie deosebiţi unul de celalt. Păreau fantome mascate, întovărăşind, într'o lume supranaturală, leşul unei alte fantome. Iar sub această mască se aflau oameni care înaintau în jalnica pustietate a pământului, dispreţuindu-i ironia batjocoritoare, ridicaţi (oricât de mici) împotriva puterii unei lumi care le era tot atât de străină, de duşmănoasă şi cruntă, ca prăpastia nesfârşită a spaţiului.

Ei înaintau cu muşchii încordaţi, evitând orice sforţare nefolositoare, economisind până şi răsuflarea. In jurul lor pretutindeni era tăcerea, tăcerea care-i strivea sub uriaşa-i greutate, precum apasă apa asupra înotătorului scufundat tot mai în adâncul oceanului.

Trecu un ceas, apoi încă unul. Lumina palidă a zilei, lumină fără soare era gata să se stingă, când un ţipăt se înălţă deodată, slab şi depărtat, în văzduhul liniştit. Ţipătul începu să crească, în salturi, până ajunse la nota cea mai de sus. Ţinu astfel o vreme, apoi încetă. Ar fi putut fi luat drept chemarea unui suflet rătăcitor, dacă n'ar fi fost de-o sălbăticie cumplită. Era un strigăt fierbinte şi bestial, un strigăt flămânzit şi care îşi căuta prada.

Omul dinainea saniei întoarse capul pânăce privirea lui se încrucişă cu a omului dinapoi. De-asupra cutiei lunguieţe din sanie, amândoi îşi făcură semn.

Un nou ţipăt străpunse tăcerea. Cei doi oameni dibuiră dincotro venea. Dinapoia lor, de undeva, din întinderea înzăpezită pe care o străbătuseră. Un al treilea ţipăt răspunse celorlalte două. Venea tot dinapoi, mai dinspre stânga strigătului dintâi.

— Sunt pe urmele noastre, Bill, zise omul care mergea înaintea saniei.

Glasul răsuna aspru şi parcă din altă lume. Omul părea să fi făcut mare sforţare spre a grăi.

— Nu se prea găseşte carne, răspunse tovarăşul. De câteva zile n'am mai văzut urmă de iepure măcar.

Tăcură amândoi. Dar cu urechea încordată la svonul haitei, care creştea mereu înapoia lor.

După ce noaptea se lăsase de-abinelea, deshămară câinii şi îi închiseră, la malul fluviului într'un ţarc de ramuri de brad. Şi ceva mai deoparte îşi făcură sălaş. Cosciugul sluji, în preajama focului, şi de scaun şi de masă. Câinii lupi lătrau şi muşcau, dar nu căutau să scape şi să fugă în noapte.

— Mi se pare, Henry, că nu le displace de loc tovărăşia noastră... Ciudat! zise Bill.

Henry, aplecat asupra focului unde topea gheață să facă puțină cafea, dete din cap. Așezându-se apoi pe cosciug începu să mănânce zicând :

— Câinii simt că numai în preajma noastră sunt în siguranță. Mai bine să mănânce, decât să fie mâncați. Au minte câinii...

Bill răspunse :

— Știu și eu?!...

Tovarășul îi privi cu uimire.

— Nu te-am mai auzit niciodată îndoindu-te de mintea câinilor, Bill.

Cellalt mestecând cu poftă lintea se mulțumi să zică:

— S'au cam sbătut când le-am dat de mâncare... Câți ai, Henry?

— Șase.

— Șase...

Bill se opri o clipă, ca spre a da mai multă greutate cuvintelor:

— Șease ziceai. Am luat șease pești din sac și am dat câte unu fiecăruia. M'am pomenit că mai trebuia un pește.

— N'ai numărat bine.

— Sunt șase câini, zici, urmă Bill potolit. Am luat șase pești — și **One Ear** (Fără o ureche) a rămas fără pește. M'am dus la sac, am luat încă un pește, al șaptelea și i l-am dat.

— N'avem decât șase câini, asta e, zise Henry.

— Câini, da, șase, dar la mâncare au fost șapte; le-am dat șapte pești.

Henry se opri din mestecat și numără, peste foc, de departe câinii

— In orice caz acum sunt numai șase, zise.

— Al șaptelea a fugit, peste zăpezi, l-am văzut.

Henry se uită cu milă la Bill și zise:

— Mi-ar părea foarte bine să se isprăvească odată călătoria asta.

— Ce vrei să spui?

— Cred că oboseala peste fire înrâurește penibil nervii; ai început să ai vedenii...

— Așa ziceam și eu la început, răspunse Bill serios. Dar se mai văd urmele dobitocului în zăpadă. Dacă vrei, hai să-ți arăt.

Henry nu răspunse și urmă să mănânce în tăcere. După aceea bău o ceașcă de cafea și își șterse gura, cu dosul mânecii :

— Și zii așa: erau șapte!...

Un lung țipăt de chemare, jalnic și în acelaș timp sălbatec, țâșnind din întunerec, îl întrerupse. Tăcu spre a lua aminte și întinzând mâna în direcția de unde venise țipătul:

— Să fi fost între câini unul din **ei?...**

Bill dete din cap :

— Sunt sigur. Ai băgat de seamă ce larmă făceau câinii.

Țipete, țipete după țipete, răspunzându-și de-aproape, de departe, din toate părțile, părea să fi preschimbat deodată wildul într'o casă de nebuni. Câinii speriați își rupseră legăturile și veniseră, lipiți unul de altul să se ghemuiască în jurul focului, atât de aproape că li se roșise părul de flăcări.

Bill aruncă lemne'n foc, își aprinse pipa și după ce trase câteva fumuri :

— Mi se pare, Henry, că ăsta de-aci dinăuntru (și arătă cosciugul pe care ședeau) e mult mai fericit și decât tine și decât mine. Nu numai că nu vom călători atât de bine după moarte, dar mă'ntreb dacă vom avea măcar o piatră la căpătâi. Și nu înțeleg de ce un tip ca el, care era în țara lui un fel de lord și care n'a avut nevoe niciodată să muncească pentru o bucată de pâine, a venit să-și lase oasele aici, la capătul lumii, neștiut de nimeni, bătut de Dumnezeu. Nu, nu'nțeleg!

— Ar fi trăit până la adânci bătrânețe, dacă ar fi stat binișor acasă, zise Henry.

Bill ar fi voit să mai vorbească, dar zări în peretele de beznă din jur doi ochi arzând ca jarul. Ii arătă lui Henry care-i arătă și el alți doi ochi și încă doi. Erau împrejmuiți de un cerc de ochi scânteietori. Uneori doi ochi se mutau sau dispăreau și se iveau iar, după o clipă.

Spaima câinilor creștea. Păreau înnebuniți în jurul focului sau se târau la picioarele celor doi oameni. Impingându-se unii pe alții, un câine sări în foc. Incepu să latre jalnic și văzduhul se încărcă de putcarea blănii pârlite. Cercul ochilor de jar, din pricina larmei, se risipi dar se alcătui la loc numai decât.

— Prost lucru, zise Bill, că n'avem muniție de-ajuns.

Iși isprăvise pipa și ajuta tovarășului să-și facă un culcuș de blănuri pe un pat de ramuri de brad.

Henry murmură ceva, supărat, în vreme ce își desfăcea șireturile bocancilor grei.

— Și câte cartușe zici că mai avem?

— Trei. Și ași fi vrut să mai avem trei sute. Le-ași fi arătat eu ălora !

Și amenință cu pumnii strânși ochii de jar. Apoi scoțându-și și el bocancii, îi puse cu luare-aminte în preajma focului.

— Mai bine nu plecam .. Nu-mi place de loc întâmplarea asta! Aș vrea să ne vedem mai curând la fortul M'gurry, jucând o partidă de cărți! Asta aș vrea!

Henry murmură iar ceva, înfundat și se întoarse în pat, în blănuri. Inainte de a adormi auzi glasul lui Bill, care întreba repede:

— Henry, sălbătăciunea care s'a amestecat între câini de ne-a mâncat peștele, ia spune, cum de n'au sărit câinii pe ea? Nu pricep de loc!

— Nu-ți mai bate capul cu fleacuri, zise Henry somnoros. Ești bolnav. Ți s'a aplecat ceva... Mai bine culcă-te dacă nu vrei să pici mâine de somn, pe drum. Nu-ți mai bate capul.

Și cei doi tovarăși ațipiră. Respirau greoi, unul alături de cellalt, sub acelaș acoperământ.

Focul se stingea pe'ncetul și ochii scăpărători strânseră cercul. Când doi se apropiau mai mult, câinii mârâiau, speriați și amenințători. Incepură să latre atât de tare, că Bill se deșteptă.

Se dete jos din pat, cu luare-aminte spre a nu turbura somnul tovarășului și mai aruncă lemne'n foc. Când țâșniră flacări din nou, cercu lochilor se lărgi, înapoi. Bill aruncă o privire spre câini. Iși frecă pleoapele și privi iar, cu mai multă încordare. Apoi, vârându-se la loc sub pături:

— Henry... Henry...

Henry gemu, ca omul deșteptat din somn.

— Ce e? întrebă.

— Nimic. I-am numărat iar. Sunt șapte.

Henry nu se turbură de această veste și după câteva clipe începu să sforăe viguros.

Se deșteptă dimineața întâiul și trezi și pe tovarășul de pat. Era ora șase, dar soarele se ivea abea peste alte trei ore. Incepu să pregătească pe'ntunerec gustarea de dimineață în vreme ce Bill strângea păturile, blănurile și vedea de sanie, să fie gata de drum.

— Ascultă, Henry, zise deodată. Câţi câini spuneai că avem?
— Şase.
— Te'nşeli! exclamă Bill victorios.
— Tot şapte? întrebă Henry.
— Nu. Cinci. Unul a fugit.
Henry înjură furios şi lăsând totul se duse să-şi numere câinii:
— Ai dreptate, Bill. Câinele Fatty a pierit.
— A pierit ca fulgerul. Noi n'am văzut nimic, desigur, din pricina fumului.
— Nu e bine nici de noi, dar nici de el. L-au înghiţit de viu, ăia!...
— Cam zănatec câinele ăla. Aşa a fost el totdeauna, zise Bill.
— Oricât de zănatec... Să se ducă singur la moarte!...
Henry aruncă o privire asupra câinilor rămaşi, socotind în gând cât putea omul pricepe din firea dobitoacelor.
— Nu cred ca vre-unul din ăştia, rămaşii, să facă la fel... de i-am bate până la sânge nu s'ar duce la ăia.
Cu astfel de cuvinte fu lăsat câinele, mort în drum, pe tărâmul de Miază-Noapte. Atâţia câini, atâţia oameni n'au măcar atât!

II

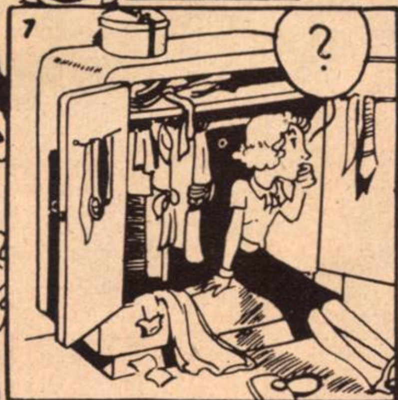
LUPOAICA

După ce au luat gustarea şi au pus bagajele iar în sanie, cei doi drumeţi lăsară în urmă pâlpâirile focului şi porniră înainte, în întunerecul care încă nu se destrămase. Răcnetele funebre şi sălbatece se auzeau răspunzându-şi în noapte şi frig. Incetară la ivirea zilei, pe la ora nouă. La amiaz cerul spre miază-zi se mânji uşor portocaliu. Apoi se veşteji şi acest semn de despărţire între Miază-zi şi Miază-Noapte. Lumina cenuşie a zilei ţinu până la trei după amiază, când pieri în amurgul arctic, care se lăsă pe pământul singuratec şi tăcut. Odată cu noaptea, răcnetele sălbătăciunilor reîncepu la dreapta, la stânga, dând spaimă nebună în câinii vlăguiţi.
— Aşi vrea să scăpăm odată de lupi, zise Bill îndreptând pentru a doua zecia oară câinii pe drum drept. Nu se mai duc dracului?
— Nu vor să ne lase.. se mulţumi să adaoge Henry.
Făcură sălaş ca seara trecută. Henry priveghea oala în care fierbea linte când răcnetul puternic al lui Bill, întovărăşit de alt răcnet ascuţit, de durere. Il făcu să tresară. Ridicând capul zări forma vagă a unei sălbătăciuni care pierea fugind peste zăpezi, în noapte. Apoi văzu pe Bill în picioare între câini într'o mână cu un ciomag în cealaltă cu o jumătate de peşte sărat.
— Tot am scăpat jumătate de peşte, zise Bill jumătate voios jumătate supărat. Jumătate a furat-o hoţul. Il auzi cum urlă?
— Şi ce înfăţişare avea hoţul? întrebă Henry.
— Nu l-am putut vedea bine. Ştiu că avea patru labe, bot şi blană ca de câine.
— Mi s'a părut şi mie.. Aşa jura că a fost un lup domesticit.
— Straşnic de domesticit, ca să vie aci tocmai la vremea mesei şi să fure o bucată de peşte.
Cei doi tovarăşi aşezaţi pe cosciugul lunguieţ, după ce-au mâncat, au fumat câte o pipă, ca de obicei. Cercul de ochi înflăcăraţi din ajun, se ivi apropiindu-se şi mai mult.
Bill începu să se tângue:
— De-ar cădea pe vre-un cârd de elani sau pe alt vânat, să ne lase odată în pace, lupii...
Henry părea că n'a auzit. Dar Bill voind să se plângă iar, Henry se mânie.
— Ia mai lasă tânguirile astea, Bill. Suferi de pântece şi vorbeşti aiurea. Ia mai bine vre-un praf de leac să te'nzdrăveneşti. Cu mutra asta...
In dimineaţa următoare, înjurăturile straşnice ale lui Bill deşteptară pe Henry.
Se ridică într'un cot şi văzu la lumina focului tovarăşul între câini, cu braţele ridicate şi faţa schimonosită.
— Ce e, Bill? Ce s'a întâmplat?
— A fugit şi Frog.. ..
— Cum?
— A fugit şi Frog!
Henry sări dintre pături şi se'ndreptă spre câini. Ii numără cu luare-aminte şi apoi începu şi el, ca Bill, să ocărască wildul, care i-a mai furat un câine.
— Şi Frog era cel mai tare, zise Bill.
Drumeţii mâncară în tăcere, înhămară la sanie cei patru câini care mai rămăsese şi porniră. Tăcerea era întretăiată numai de răcnetele care-i urmăreau, nevăzute. Spaima câinilor abătuţi din drum, oboseala trupească şi sufletească a oamenilor, ca şi eri. Seara, Bill legă unul de altul câinii şi capătul legăturii, asemenea obiceiului indienilor, de un ţăruş înfipt în pământ.
— Dacă şi mâine o să mai lipsească vre-unul, îţi dau voe să-mi verşi cafeaua în zăpadă.
Henry fu mulţumit de isteţimea lui Bill dar arătându-i cercul ochilor aprinşi care pentru a treia oară, se alcătuise în jurul lor, zise:
— Păcat că nu putem trage'n ăia câteva gloanţe bune!... Au simţit că n'avem ce trage şi sunt tot mai cutezători.
Cei doi oameni nu adormiră numai decât. Se uitau la formele nedesluşite care se apropiau şi depărtau de hotarul de lumină al focului. O larmă dinspre partea câinilor îl făcură să se uite într'acolo. Unul din câini One Ear, gemea şi lătra zmucindu-se înspre întunerec, muşcând de ţăruş.
— Ia te uită, Bill, zise Henry.
Un dobitoc cu înfăţişare de câine se strecura pieziş, hoţeşte. Părea cutezător şi fricos în acelaş timp, cercetând pe cei doi oameni cu luare-aminte şi cercând în acelaş timp să se apropie de câini. One Ear se ciucea la pământ şi gemea şi mai puternic.
— O lupoaică, şopti Henry. Momeşte câte un câine după ea şi toată haita se aruncă apoi asupra lui şi-l mănâncă.
Un ciot se prăbuşi în foc, cu zgomot. Sălbătăciunea, speriată, sări odată înapoi în întunerec, şi pieri.
— Mi se pare că...
—Ce ?
— Că dobitocul de-adineauri e tot ăla pe care l-am lovit eri cu ciomagul.
— Se poate.
— Nu ţi se pare că nu se prea teme de focul nostru?
— Lupoaica asta ştie mai multe decât lupii ceilalţi, zise Henry. Ştie şi vremea când dăm câinilor de mâncare. Lupoaica asta e pricepută.

(Va urma)

Fac' așa...

CICLOP

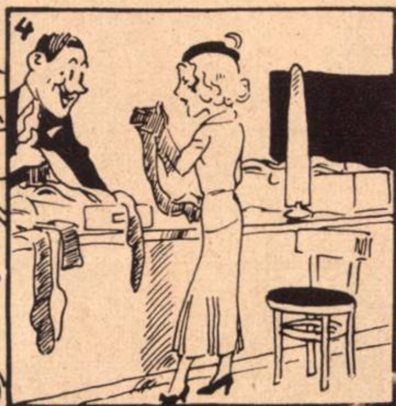
E iarnă și Lolita disperată,
Își vede garderoba demodată.

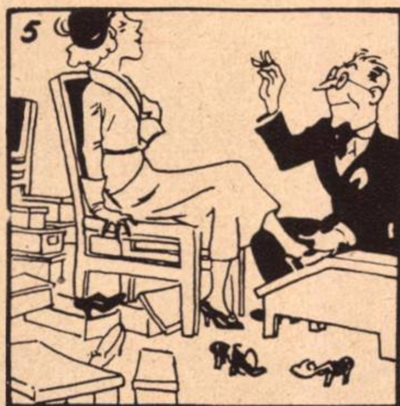
Bărbatul: — „Ca să treci al modei hop,
Te duci la Expoziție, la „Ciclop”.

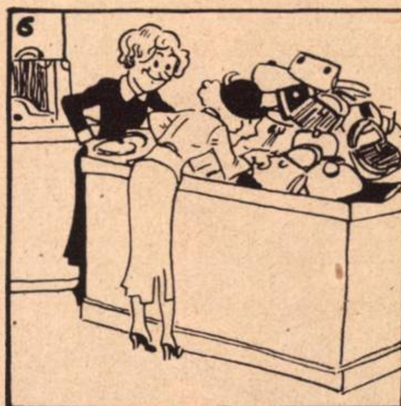
Luându-și rochi cu multă fantezie
Încearc'o elegantă pălărie:

Când ai picioare fine, de copilă,
Ciorapii-s o problemă dificilă.

Piciorul mic, cu forma lui aleasă,
Implică un pantof de prima clasă

Cu experiența-i vastă de cochetă.
Lolita-și ia o splendidă poșetă.

Un vis e lingeria'nvolburată,
Lucrată din mătase fin brodată.

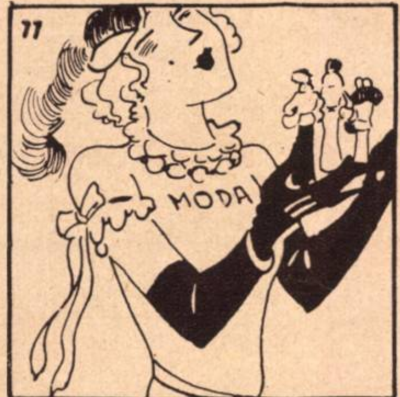
Și ca să ia aspect cu totul nou,
Frumoasa doamnă ia și un mantou,

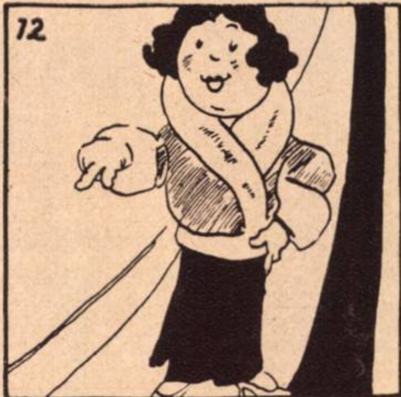
Coliere și parfum ca în povești
Și o pereche de șoșoni rusești.

Un pic de rouge pe gura-i minunată
Și iat-o pe Lolita asortată...

Când Moda-i pentru dumneata ispita,
Vei proceda, coniță, ca Lolita.

Și-ai să'nțelegi că are-un nobil scop,
A „Modei Expoziție” la „Ciclop”.

REALITATEA
ilustrată

ZÂMBET STRĂLUCITOR (Artista Kathryn Crawford)

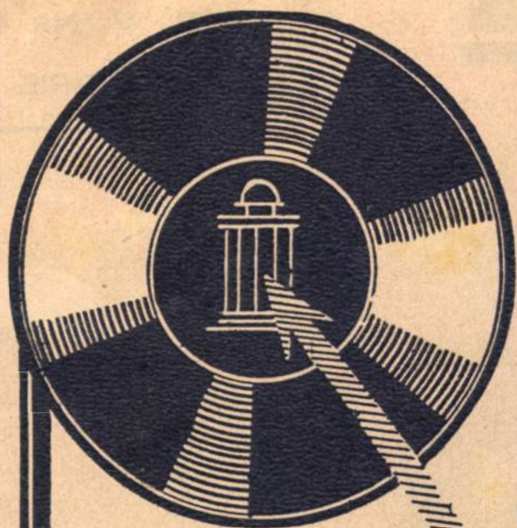
REALITATEA ilustrată

ANUL V. Nr. 257
31 DECEMBRIE 1931

Prețul 10 Lei

Iată urarea pe care v'o adresează de Anul Nou, delicioasa CLARA BOW

La cumpărarea unei plăci

ODEON

obţineţi un cupon de participaţie

LA GRANDIOSUL CONCURS

CU PREMII IN NUMERAR ŞI PESTE 5000 OBIECTE INSTITUIT DE REPR. GENERALĂ A UZINELOR • ODEON • IN VALOARE

DE

3 MILIOANE LEI

Premiile oferite:

Un premiu în numerar de	**Lei 100.000.—**
5 premii în numerar à Lei 20.000.—	**„ 100.000.—**
10 premii în numerar à Lei 10.000.—	**„ 100.000.—**

2 dormitoare elegante în lemn de nuc caucasian, lustruite, compuse din 2 paturi, o şifonieră dublă, o masă de toaletă şi 2 noptiere à Lei 45.000.—	Lei 90.000.—
2 sufragerii idem, compuse din bufet mare, servantă, masă ovală pentru 12 persoane şi 6 scaune à Lei 60.000.—	„ 120.000.—
2 garnituri complecte de birou, compuse din una bibliotecă mare, masă de birou, masă de fumat à Lei 40.000.—	„ 80.000.—
15 maşini de cusut pentru familii à Lei 10.000.—	„ 150.000.—
15 maşini de cusut pentru croitori sau lingerie à Lei 12.000.—	„ 180.000.—
10 mantouri moderne pentru doamne, căptuşite cu mătase, la alegere à Lei 8.000.—	„ 80.000.—
10 rochii de mătase, moderne, la alegere a Lei 5.000.—	„ 50.000.—
25 pullovere de lână, pentru domni à Lei 1.200.—	„ 30.000.—
25 pullovere de lână fine, pentru doamne à Lei 1.000.—	„ 25.000.—
25 pullovere de lână fine, pentru copii à Lei 800.—	„ 20.000.—
300 perechi ciorapi de mătase pentru doamne à Lei 150.—	„ 45.000.—
300 perechi ciorapi bărbăteşti, fini à Lei 100.—	„ 30.000.—
300 perechi ciorapi lungi pentru copii, tip Sport à Lei 100.—	„ 30.000.—
100 garnituri elegante compuse din bretele pentru domni, brăţări pentru mâneci şi jartiere, din mătase pură, à Lei 300.— garnitura	„ 30.000.—
10 aparate de Radio „Lorenz" cu 3 lămpi à Lei 5.000.—	„ 50.000.—
10 aparate de Radio „Pantophone" cu 3 lămpi à Lei 5.000.—	„ 50.000.—
3 aparate de Radio la priză „Lorenz" cu 5 lămpi difuzor à Lei 15.000.—	„ 45.000.—
3 aparate de Radio „Lorenz" cu 4 lămpi, cu difuzor à Lei 9.000.—	„ 27.000.—
20 cărucioare de copii, (Landouri englezeşti) diferite culori à Lei 5.000.—	„ 100.000.—
20 cărucioare de copii, capitonate, tip sport à Lei 3.500.—	„ 70.000.—
2 biciclete de curse, franceze „Alcyon" à Lei 6.500.—	„ 13.000.—
2 biciclete de curse, franceze „Olympique" à Lei 6.500.—	„ 13.000.—
5 biciclete de curse „Pretty" à Lei 5.000.—	„ 25.000.—
20 biciclete de oraş diverse mărci, complect montate cu toate accesorile lor à Lei 4.500.—	„ 90.000.—
20 biciclete complect montate pentru băeţi şi fete dela 7—16 ani à Lei 4.000.—	„ 80.000.—
10 triciclete transformabile şi în biciclete pentru copii până la 7 ani à Lei 1.850.—	„ 18.500.—
10 gramofoane elegante, complecte, cu bibliotecă pentru plăci à Lei 18.000.—	„ 180.000.—
10 gramofoane mari cu pavilion (special pentru localuri, cofetării, restaurante etc.) à Lei 6.500.—	„ 65.000.—
10 gramofoane elegante, din mahon sau stejar de masă à Lei 12.000.—	Lei 120.000.—
10 gramofoane elegante portative, căptuşite cu imit. piele de căprioară, cu îmbrăcăminte specială à Lei 6.000.—	„ 60.000.—
5 gramofoane combinate cu aparat de radio şi cu pick-up à Lei 12.500.—	„ 62.500.—
20 armonici de mână cu 2 rânduri, 21 tonuri, 8 basuri în lemn de palisandru à Lei 2.000.—	„ 40.000.—
100 armonici de gură marca „Hohner" à Lei 125.—	„ 12.500.—
20 viori complecte cu cutie, arcuş, coarde, surdine şi camerton à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
20 mandoline italiene cu incrustaţiuni de sidef à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
150 brice de ras, originale Solingen n Lei 150.—	„ 22.500.—
100 aparate de ras, speciale, marca „Gilette" în etuis elegant şi cu una lamă à Lei 180.—	„ 18.000.—
100 aparate de ras, speciale marca „Valet Auto-Strop" în etuis elegant cu una lamă à Lei 120.—	„ 12.000.—
100 foarfeci de casă sau manecure à Lei 100.—	„ 10.000.—
100 bricege elegante, originale Solingen à Lei 100.—	„ 10.000.—
20 cassete elegante conţinând instrumente de manecure à Lei 500.—	„ 10.000.—
20 aparate fotografice cu burduf marca „Fita" à Lei 900.—	„ 18.000.—
20 rachete pentru tennis, originale englezeşti à Lei 1.000.—	„ 20.000.—
25 mingi de foot-ball, complecte, originale englezeşti à Lei 500.—	„ 12.500.—
100 flacoane à 1 litru apă de colonie prima calitate à Lei 200.—	„ 20.000.—
100 cutii conţinând 6 săpunuri mari, extra parfumate à Lei 150.—	„ 15.000.—
100 sticle apă de faţă „Scherk" à Lei 100.—	„ 10.000.—
100 borcane cremă de faţă „Scherk" Trisena à Lei 70.—	„ 7.000.—
500 cutii pudră compactă „Scherk" à Lei 60.—	„ 30.000.—
500 cutii dublu compact, pudră cu rouge, marca „Scherk" à Lei 120.—	„ 60.000.—
100 poşete moderne, din piele veritabilă pentru doamne à Lei 500.—	„ 50.000.—
50 porte-visite elegante, din piele veritabilă, pentru domni à Lei 400.—	„ 20.000.—
100 albume frumos legate în pânză, pentru conservarea plăcilor de gramofon à Lei 300.—	„ 30.000.—
100 cravate din mătase pură, pentru domni à Lei 175.—	„ 17.500.—
100 trenuri mecanice, complecte, compuse din şinii, locomotivă, Tender şi 2 vag. à Lei 250.—	„ 25.000.—
100 păpuşi mari, incassabile, 42 cm. à Lei 400.—	„ 40.000.—
50 garnituri de cuţite şi furculiţe pentru fructe, mânere de os à Lei 350.—	„ 17.500.—
100 duzini batiste fine pentru domni à Lei 360.—	„ 36.000.—
500 lămpi de buzunar, complecte, cu baterie şi bec à Lei 60.—	„ 30.000.—
300 toalete elegante din moar de mătase, diverse culori cu piepten de os, garnitură de argint etc. à Lei 125. —	„ 37.500.—
Total lei	„ 3.000.000.—

Plăcile „ODEON" se găsesc de vânzare la toate magazinele de Muzică din ţară, precum şi la Repr Uzinelor „ODEON" Bucureşti, Str. Lipscani 94 (Sf. Gheorghe) „DOINA„ Cuza Vodă No. 83, I A Ş I

Cereţi revânzătorilor placa ODEON numai cu cuponul de participaţie

ACTUALITĂŢI

1) Comunitatea evreilor-spanioli din România, împlinind 200 ani de existenţă, membrii comitetului au depus o Coroană la mormântul Eroului Necunoscut.

2) Regina Elisabeta a Greciei a asistat săptămâna trecută la serbarea pomului de Crăcun al deţinuţilor, care a avut loc la închisoarea Văcăreşti.
Cu această ocazie, deţinuţii au jucat Vicleimul şi o piesă de teatru.

3) Regele Carol II şi Voevodul Mihai însoţiţi de o numeroasă suită, au luat parte la o vânătoare organizată pe domeniile dela Segarcea. In fotografia noastră, Suveranul în mijlocul invitaţilor.

4) De curând a avut loc la regimentul 9 vânători din Bucureşti, o serbare cu ocazia aniversării naşterii regelui Alexandru al Jugoslaviei, capul regimentului.
La festivitate a luat parte şi Regele Carol şi în fotografia din stânga jos, îl vedem în grup cu ofiţerii regimentului şi cu invitaţii.

LA VÂNĂTOARE

SE înoptase de mult. După două ore de mers, pe drumul de căruțe ce străbătea imensul câmp și ducea la pădure, Sandu se opri în marginea șanțului. Așezându-se jos, aprinse o țigare, pe care o fumă în pumn, ca să nu se vază focul. După asta porni iar. Era foarte întuneric, căci luna răsăria târziu și afară de aceasta nu erau nici stele.

Cu toate că domnia liniște adâncă, sau poate tocmai de asta, svonul câmpului, întins și pustiu, era neîntrerupt.

Instinctiv Sandu trase pușca mai aproape de el.

Pentru prima oară mergea noaptea neînsoțit la pădure, unde trebuia să se întâlnească cu ceilalți tovarăși de vânătoare, cari se aflau într'un loc stabilit mai dinainte. Ajuns la marginea pădurii, controlă revolverul ș pușca.

Inainta încet, pe un colnic îngust și șerpuit.

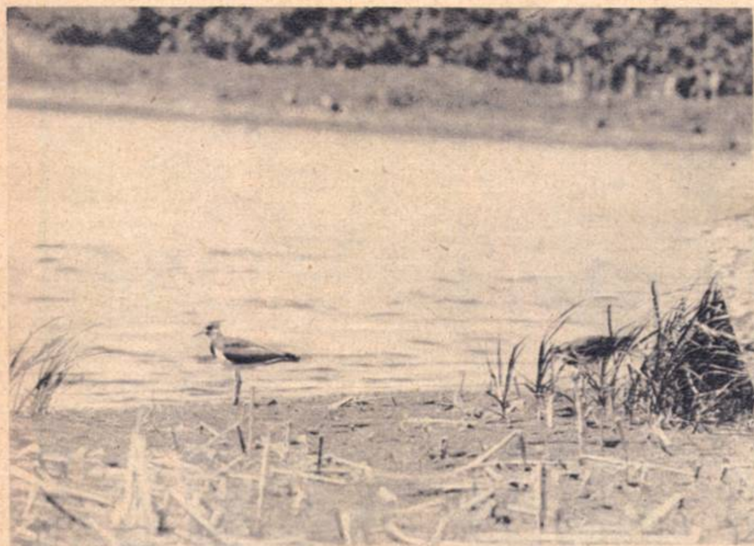
Din când în când trosnia prin apropiere câte o creangă uscată. Șoarecii mișunau și chițăiau prin ierburi; iar pe sus sburau,

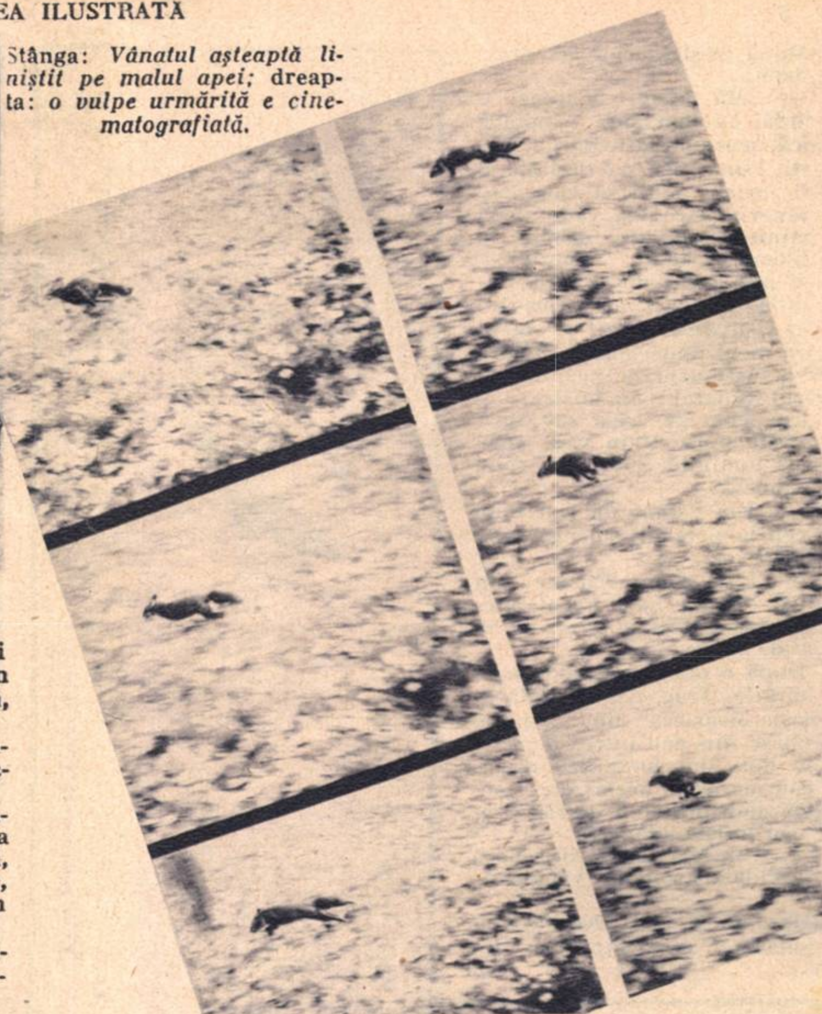

Alăturat: *Vânătorul trece la nevoie și prin mlaștină;* dr.: *o căprioară surprinsă de obiectivul fotografului, în munți;* jos: *un cârd de cerbi și câțiva curcani sălbateci, trăesc în perfectă armonie.*

Stânga: *Vânatul aşteaptă liniştit pe malul apei;* dreapta: *o vulpe urmărită e cinematografiată.*

nevăzuţi, ciufii de pădure, scoţând ţipete ascuţite. Deseori săriau prin tufiş epurii, al căror mers făcea sgomot mare, din cauza liniştei şi ecoului pădurii; iar câteodată se distingea, printre toate aceste sgomote, lătratul ascuţit al vulpilor.

Vânătorii de noapte cunosc bine, după foşnet, ce fel de animal merge prin apropiere, căci fiecare are mersul său caracteristic.

La o răspândie, Sandu desfăcu puşca în două, scoase cartuşele şi suflă cu putere print'una din cele două ţevi, în direcţia locului de întâlnire. Un sunet puternic şi prelung, ca de goarnă, răsună şi se pierdu în noapte Apoi linişte. După câte-va minute, un alt trâmbiţat de puşcă, slab şi repetat scurt, răspunse din mijlocul pădurii.

După un mers de aproape o jumătate de oră, Sandu zări o lumină mare, printre pomi: un foc, făcut de vânători, ardea vesel într'o poeniţă.

— „Câţi mistreţi aţi împuşcat până acum? Aţi mai lăsat vreunul în viaţă şi pentru mine?" întrebă Sandu vesel pe vânătorii cari şedeau tolăniţi împrejurul focului.

— „Fii liniştit, Sandule, răspunse Dumitru, nu am împuşcat niciunul, căci aşteptăm să răsară întâi luna!

— „Ţi-ai adus punga cu boabe de porumb, cu care atragi tu porcii? adăogă Florin glumeţ.

Dreapta: *Căprioarele fugărite de vânători, se salvează trecând un braţ al Dunării.*

Sus: *o altă căprioară urmărită, îşi caută refugiul în sus, pe munţi, unde vânătorii o pot găsi mai greu. Dar urmele lăsate în zăpadă, indică drumul pe care l-a luat.*

După ce dădu bună seara tuturor, Sandu se aşeză între Dumitru şi Florin, prietenii şi tovarăşii lui de vânătoare.

In partea opusă, fumau culcaţi doi vânători, pe cari Sandu nu-i cunoştea. Erau doi ţărani, dintr'un sat apropiat de pădure: unul bătrân şi celalt mai tânăr. Conversaţiile deveniră mai vesele, căci Sandu era vorbăreţ şi glumeţ. Afară de acestea, ştia o mulţime de snoave şi le spunea cu talent.

— „Multe speţe de porci sunt pe lumea aceasta! exclamă deodată Sandu, uitându-se o clipă spre cei doi ţărani şi întorcându-se apoi imediat spre prietenii lui: mai bătrâni, mai tineri, mai proşti, mai deştepţi"...

— „Sunt mulţi şi cu două picioare!" interveni zâmbind semnificativ Florin.

— „Să vă istorisesc eu o întâmplare adevărată, cu nişte porci deştepţi!" continuă Sandu.

— „O fi aceea cu vulpea, pe care ai prins-o vie, ai spânzurat-o de coadă într'un pom şi ai bătut-o cu un băţ, ca să iasă singură din blană!" întrerupse Florin.

— „Acum nu glumesc! răspunse Sandu şi să nu mă întrerupi, cu prostii!"

După ce-şi luă un aer grav, cepu:
— „Mă aflam noaptea la ındă, cu faţa spre o poiană ică, scormonită toată de miseţi. Luna încă nu răsărise şi ıi forţam ochii să văd prin tuneric. Deodată văd două miniţe apropiate, licărind în ijlocul poenii. Emoţionat, ın puşca la ochi şi trag. Luinile dispar. Incarc arma din ɔu şi înaintez încet şi atent ɔre locul unde am tras. Mare i-a fost surpriza, când am ızut vânatul : un mistreţ eɔrm, cam de vre-o 200 kgr.! Peste puţin timp văd încă ɔuă luminiţe. Trag din nou apoi...".
— „Un elefant de trei tone ɪcea la pământ! adăogă grav lorin".
— „Lasă gluma Florine! con nuă Sandu. Este purul adeăr. Era un alt mistreţ, tot aıt de mare.
După o oră zăresc alte două ıminiţe. Trag, dar de data aeasta licărirea nu dispare. chesc din nou între ele; trag in nou, dar luminile rămâeau mereu în acelaş loc. Deoată aud un hohot de râs şi aoi o linişte adâncă".
— „Ei ce-a fost?" întrebară erăbdători ceilalţi vânători.

Dreapta şi jos: *Doi curcani sălbateci sunt împuşcaţi din sbor.*

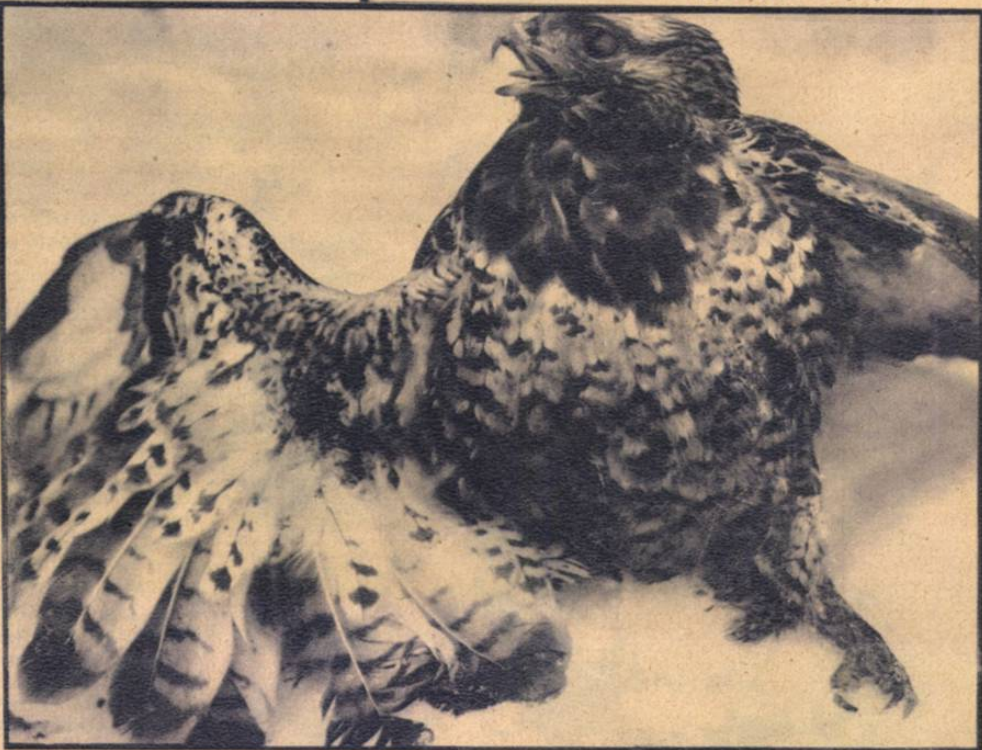
Regele Carol II şi Voevodul Mihai fotografiaţi de trimisul nostru special la vânătoarea regală dela Segarcea.

Deodată umbrele începură să se mişte mai repede şi apoi se depărtară în goană, făcând un sgomot asemenea unui tropot de cai.
— „Fug de noi! zise Sandu. Foarte suspect! Să ne întoarcem imediat în pădure!"
Mai aveau câţiva paşi până la pădure, când zăriră două umbre mari, venind spre ei în goană. Erau doi oameni călări. In acelaş moment două gloanţe fluerară pe lângă vânători.
— „Hoţi de cai! Repede în desiş pe brânci!" şopti Sandu.

(Sfârşitul în pag. 10-a)

Dreapta: *Un uliu împuşcat în cursul vânătorii regale dela Segarcea*

— „Mare minune! exclamă Sandu. Deştepţi ɔrci! Au râs de mine! Dacă au văzut că nıeresc atât de bine între ochi, au ţinut sfat s'au decis să umble doi câte doi, apropiaţi, ɴând închis fiecare câte un ochi; iar eu trăam mereu între ochi şi gloanţele mele treau printre ei".
Intre timp însă luna începu să-şi reverse văıile asupra pădurii.
După ce-şi făcură planul, pentru a se fixa ɔurile fiecăruia, vânătorii se împrăştiară în ferite direcţiuni.
Sandu şi Dumitru porniră împreună pe un ınic mare, ce străbătea pădurea până la marnea cealaltă.
Mergeau atenţi, călcând uşor, Dumitru înate şi Sandu după el, la câţiva paşi distanţă. ıpă o oră de mers ajunseră în marginea unui ımp cu grâu verde. In lumina lunei, cei doi nători văzură umbre mişcându-se în mijlol câmpului. Crezând că sunt ţărani, vânăıii se îndreptară înspre ei, ca să-i întrebe că au auzit cumva în ce parte sunt mistreţii.

INTRE ŞTIINŢĂ ŞI TRADIŢIE

AM arătat într'un alt articol *) că ştiinţa modernă epurându-se de ignoranţa şi superstiţia medievală, spre a-şi clădi noui principii, pe baza sigură a experimentelor, a descoperit că grecii, romanii şi egiptenii antichităţii dispuneau de un capital considerabil de noţiuni corecte, care nu erau decât reflexul unei civilizaţii mult mai vechi. Mai mult: spre marea mirare a savanţilor moderni, cu cât pătrundeau mai adânc în trecut, calea devenia tot mai luminoasă. Dar sursa acestei ştiinţe primare se află dincolo de pragul istoriei.

Astfel, vechii greci ştiau din isvoare cu mult anterioare, că bătrânul zeu Saturn avea obiceiul de a-şi mânca copii şi că pe firmament se afla o planetă cu acelaş nume. Noţiunea a trecut apoi la romani şi când civilizaţia greco-romană s'a cufundat în noaptea medievală, câteva persoane, ici şi colo, îşi mai aminteau că una din marile stele se numea Saturn, după numele zeului care-şi devora copiii.

Insfârşit, acum vre-o 300 de ani, Galileu şi-a

Dreapta: *In timpul eclipselor lunare negrii trag săgeţi spre astrul ceresc; jos: aspectul unei comete în traiectoria ei.*

Stânga: *Balaurii po ştilor, spaima copi riei noastre.*

uimit contemporanii prin invenţia aparatului ce se bănuia a fi primul telesc al lumii.

Printre corpii cereşti examinaţi cu ajutorul acestui telescop a fost natural Saturn; oamenii au crezut că aveau atunci pentru prima dată revelaţia sateliţi şi a inelelor sale. Mai târziu, când astronomii îl priviră din nou, aceste car teristici deveniseră invizibile. Se priviră îngroziţi. Saturn îşi devorase cop După o altă bucată de vreme copiii aceştia reapărură. Acesta era sensul legen lansate de primii descoperitori ai lui Saturn: uneori nu puteau vedea inel planetei.

Astronomul modern ar voi să ştie acum, în ce mod au parvenit să vadă inel lui Saturn acei oameni, cari au trăit cu mult înaintea vechilor greci? Şi e ı

*) Vezi numărul precedent (256) al revistei noastre.

mult decât probabil că le-au văzut, pentrucă în baso-reliefurile asiriene apare adesea Saturn încins de un inel.

Dacă rasa omenească a intrat în epocile istoriei cu noţiuni atât de precise asupra universului, pentruce nu s'a purtat oare mai departe torţa ştiinţei? Cum de-a căzut lumea în neagra noapte a timpurilor medievale? Vom face o excursie înapoi pe calea întunecată a trecutului şi vom ajunge poate astfel să vedem ce s'a întâmplat.

Imediat ce trecem pragul secolului al 19-lea, negurile încep să se lase şi două secole mai încolo devin tenebre.

Ne rămâne totuş o rază de lumină proectată de ultima jumătate a secolului al 16-lea. Dar această epocă n'a făcut decât să se alimenteze şi ea tot din civilizaţia celor vechi care apare slăbită, reflectată parcă de-o oglindă întunecoasă. Intre noi şi farul antichităţii se află impenetrabilul zid de noapte, de care-am vorbit. A fost pentru lume o perioadă de rătăcire, o perioadă de complectă orbire.

Ne vom opri aci spre a vedea ce s'a întâmplat şi ce anume a stins farul vechiei civilizaţii.

Firul conducător, în investigaţiile noastre, va fi acea latură a ştiinţei ce priveşte natura — singura în care ne putem încrede, — şi care în această epocă diferă într'atât de ceeace numim astăzi „ştiinţă" încât numai cu mare greutate o putem recunoaşte ca atare. Am examinat totuş lucrările savanţilor din cea de-a doua jumătate a acestei epoci, printre care se remarcă Ambroise Pare celebrul chirurg francez, ale cărui tratate asupra anatomiei nu şi-au pierdut nici astăzi interesul.

Indată ce iese însă din această sferă, nu ne putem bizui pe el mai mult decât pe oricare alt individ, din această epocă a superstiţiei.

Iată cum ne descie în lucrarea sa „monstruozităţi cereşti" apariţia unei comete, pe care a văzut-o în copilărie:

„Această cometă era atât de oribilă încât mulţi oameni s'au îmbolnăvit şi au murit chiar de groază. Părea să fie de culoarea sângelui şi avea o lungime extraordinară. La unul din capete se vedea un braţ îndoit ce ţinea un paloş mare, gata parcă să lovească. La celalt capăt, se aflau trei stele. De ambele părţi ale acestei comete atârnau topoare, cuţite şi săbii însângerate, precum şi un mare număr de hidoase feţe omeneşti, cu bărbi sălbatice".

Şi pentru ca această descriere să nu lase loc vre-unei îndoieli, Ambroise Pare îşi însoţia textul de un desemn, în care săbii, stele, topoare şi capete omeneşti erau fidel reprezentate.

Am ales acest exemplu dintre o sută altele ce ilustrează naivitatea cu care marii savanţi ai epocii acceptau cele mai grosolane superstiţii, în chestiunile care se depărtau puţin de sfera specialităţii lor.

Pare era medic şi nu astronom. Mai mult, această cometă a apărut prin 1528, când savantul avea deabia 11 ani. Prezintă ciudatul caz al unui copil influenţat de svonurile lansate de ignoranţă; mai târziu, când a scris această carte, credea încă în impresiile de groază primite în copilărie, şi pe care nu încercase să le verifice, pentrucă toţi cei din jurul său le acceptaseră.

Pare era totuş foarte învăţat şi cunoştea desigur opera savanţilor din antichitate. Deşi n'avea idee de cultura egipteană şi chaldeană, care nu era cunoscută încă pe vremea aceea ar fi putut prinde slabul ecou care se găsia în comentariile autorilor greci şi latini. Citise cu siguranţă pe Seneca. Acest mare învăţat roman, referindu-se la Apollonius din Tyana şi la alte persoane care-şi făcuseră studiile în Egipt, scrie următoarele, în lucrarea sa „Problemele Naturei": „După Apollonius, cometele intră în categoria stelelor călătoare şi sunt adevărate planete, aşa cum e luna şi soarele. Orbita lor nu e însă cunoscută. Străbat cele mai înalte regiuni ale cerurilor şi pentru noi devin vizibile numai în partea inferioară a călătoriei lor. Cometele sunt foarte numeroase şi foarte variate; de dimensiuni inegale şi culori diferite. Unele sunt roşii, fără strălucire, altele albe şi foarte luminoase. Lumina lor creşte şi descreşte, ca şi a altor stele, ce par mai mari şi mai strălucitoare după cum se apropie, sau se depărtează de noi".

Diogene din Apollonia Hipocrat din Chios, şcoala pitagoreană de filosofie, etc. susţineau acelaş lucru. Autorul grec Stobaeus scria:

„Chaldeenii spun despre comete că sunt stele pe care nu le vedem o bună bucată de vreme, pentrucă sunt prea depărtate de noi şi care ne apar când se apropie de lumea noastră, conform legilor de care sunt guvernate. Sunt adevărate stele, ce dau impresia că dispar când se întorc în regiunile cereşti, de unde au venit, cufundându-se în profundul abis de eter ca peştii în apa mării".

Aceste remarcabile declaraţii, care în genere n'ar fi dispreţuite de astronomul modern, şi care au fost scrise cu 1500—2000 de ani înainte sunt slabul reflex al unei ştiinţe mai vechi, elaborate de oameni cari au trăit acum 50—60 de secole. In cursul evului mediu au fost repetate şi citite, fără să fie înţelese de cineva. Ştiinţa naturii era atunci moartă. Marile secrete ale universului fuseseră uitate.

In acest sens putem cita nenumărate exemple. Ne vom mărgini însă a menţiona numai unul. Dar spre a-i da mai multă greutate, nu-l vom lua din evul mediu, ci de pe pragul timpurilor moderne, numai pentrucă să puteţi vedea cât de dezastruoasă pentru ştiinţele naturale a fost această perioadă de întuneric.

E vorba de doctorul Scheuzer, cunoscutul fizician şi naturalist, care a trăit acum vre-o 200 de ani.

Intr'o lucrare excelentă, intitulată „Itinerariul Elveţiei", descrie cu precizie o mare parte din animalele şi plantele alpine.

Textul e însoţit de desene, în care cei mai mic muşchiu şi cea mai infimă insectă sunt reproduse astfel, încât orice botanist şi orice entomolog modern l-ar putea răsfoi cu interes.

Intorci paginile fermecat... deodată, dai peste desenul unui balaur acoperit cu solzi. Imaginea e atât de verosimilă, încât ai impresia că a fost executată după natură. In text, autorul arată că monstrul păzeşte intrarea unei peşteri, a cărei situaţie e indicată cu atâta precizie, încât pare să nu lase loc vre-unei îndoeli.

Ce înseamnă asta? Să fi fost oare aceşti scriitori nişte mistificatori neruşinaţi? Işi râdeau oare de cititori? Nu; avem certitudinea că erau absolut sinceri. Erau în cazul acesta mai stupizi decât cel mai ignorant individ al timpurilor noastre? Iarăş nu. Posedau o ştiinţă veritabilă. Studiau, reflectau şi observau. Şi tocmai în clipa când ne pare că prin erorile lor, am pierdut firul conducător ce trebue să ne scoată din întunericul în care ne-au cufundat aceste fantastice legende, primitivele fabule şi superstiţii sunt cele ce ne ajută să regăsim calea.

Examinând de aproape absurda legendă a balaurului vom găsi o parte considerabilă de adevăr, ce ne va arăta calea de urmat în viitoarele noastre investigaţii.

Găsim povestea balaurului la toate neamurile lumii şi peste tot e aproape aceeaş: un fel de şopârlă monstruoasă, acoperită de solzi, având coarne şi o creastă pe spinare, scuipând foc şi trăind în adâncurile pământului, păzind comori ascunse acolo.

Astfel e descris în poveştile arabe şi în vechile texte chineze şi hinduse. Il găsim, apoi în senzaţionalele povestiri ale evului mediu, la fel ca în basmele noastre. Intotdeauna captureazǎ prinţese şi e omorît de Făt-Frumos sau de Siegfried. Acelaş balaur păzeşte comorile zeilor scandinavi. In legendele vechilor greci un balaur păzia merele de aur, din grădina Hesperidelor, iar un altul păzia lâna de aur a Colchidei.

Existenţa sa e atât de bine dovedită, rolul său în lume atât de important, încât multe naţiuni au făcut din el un simbol al puterii; sau l-au adoptat ca pe un totem şi l-au brodat pe drapelele lor, cum au făcut chinezii, sau l-au sculptat pe pereţii corăbiilor, ca Vikingii.

Cum de s'a ivit această credinţă universală, într'o fiinţă care n'a existat niciodată? In lumina ştiinţei moderne, ne e uşor să reconstituim originea acestei legende: în toate timpurile şi în toate ţinuturile, oamenii au găsit în pământ, sau în fundul cavernelor, urme sau oase de animale ciudate şi foarte adesea, gigantice.

Cei cari au găsit aceste fosile n'au avut nevoie să fie anatomişti experţii spre a-şi da seama că erau reptile, şopârle de o sută de ori mai mari decât cele pe care le vedeau vii, dar n'aveau cum să ştie că aceşti monştri dispăruseră cu milioane de ani înainte. Minerii antichităţii au descris atunci detaliat înfăţişarea probabilă a unuia din aceşti monştri. Au găsit adesea oase de animale mai mici şi schelete omeneşti. Cum îi omorâse? S'au întrebat ei atunci. Uneori au văzut oameni ucişi de suflarea de foc a balaurului.

In zilele de astăzi, când minerul moare înăbuşit sau sfâşiat de o explozie, se ştie că nenorocirea se datoreşte unei isbucniri de gaze naturale. Dar cuvântul „gaz", care înseamnă spirit este o descoperire cu totul modernă.

La Londra gazul aerian era numit la început „fum". Cei vechi îl numiau suflarea înfăcărată a balaurului, care ţâşnia din adâncimile pământului până la ei. Ridicând masca fabulei, descoperim adevărul şi anume, un avertisment asupra gazelor otrăvitoare ce isbucnesc din adâncul minelor.

Urmărind legenda, în evul mediu, vom vedea mai târziu pentru ce întunericul e atât de compact.

După cum am mai spus, în multe direcţii grecii şi romanii ştiau mult mai mult decât lumea evului mediu, iar ştiinţa lor provenia dintr'o civilizaţie cu mult mai vechie.

Cum au ajuns în posesiunea acestei culturi? De ce n'au transmis savanţii moştenirea adevărului, dela o generaţie la alta? Cum se face că în evul mediu nici nu par să-i bănuiască măcar existenţa ?

In această epocă, elita Europei avea despre legile fizice ale universului noţiuni mai reduse decât triburile de negri ce trăiau pe vremea aceea, în inima Africei. Vom vedea că printre aceştia din urmă au existat popoare care aveau civilizaţie foarte înaintată, atunci când Europa se afla încă în plină barbarie. Cum au obţinut această civilizaţie? E o enigmă pe care vom încerca s'o deslegăm şi care ne va ajuta să ridicăm vălul ce acoperă un trecut misterios, ce se află cu mult dincolo de primele însemnări istorice.

Să vedem însă mai întâiu cum au pierdut savanţii calea ştiinţelor naturale în evul mediu şi dacă n'au conservat-o, în posesiunea cui a trecut? Toate acestea sunt chestiuni la care descoperirile ştiinţei moderne ne permit să răspundem.

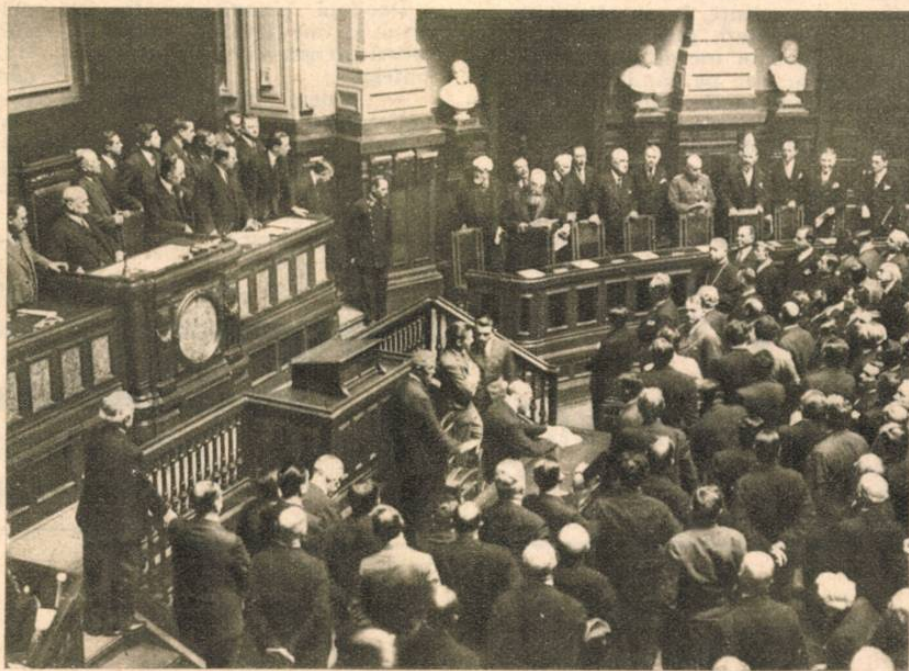
E. A.

CUM SE VOTEAZĂ O LEGE

ÎNSEMNĂRILE UNUI REPORTER

VIAȚA e o eternă școală. Dar nu în sensul in care oamenii serioși afirmă cu atâta convingere acest aforism. Viața nu se obosește să te învețe mare lucru. Dar școala, ce tiranizează prima jumătate a vieției unui om, își imprimă tiparele cu atâta tenacitate, deformându-ne sufletul și creerul, încât devenind maturi, oamenii rămân până la adânci bătrâneți cu obsesia că sunt încă școlari, și chiar își organizează a doua jumătate a vieții lor, după normele și programele școlare

Ați asistat vreodată la o ședință a Camerei ? Ce este altceva incinta Adunării Deputaților, decât o vastă sală de clasă ? Intr'adevăr ca și la școală, la Cameră sunt bănci și chiar o catedră: tribuna președintelui. Dar aci, școlarii poartă chelii, bărbi, ghetre albe și reumatisme articulare. Și sunt de-o seriozitate lugubră, — atunci când nu se iau la bătae. sub ochii îngăduitori ai președintelui.

D. Nicolae Iorga, președintele consiliului ae miniștri, citind decretul de dizolvare a precedentelor corpuri legiuitoare.

Și la Cameră, ca și la Universitate de pildă, există bile albe și bile negre, și chiar profesori— miniștrii, — cari dojenesc pe elevii ce abuzează de bile negre... la votarea legilor. Și aci se sună de intrare și se face la început apelul, punându-se absențe.

Sunt și aci monitori, ca și la școală: chestorii. Ba e și o bancă a turbulenților, ca în orice clasă, — loja ziariștilor. Aceștia rămân mereu repetenți, în timp ce guvernele se schimbă și parlamentele se dizolvă. Monitorii sunt la școală de două feluri: unii sunt puși monitori, fiindcă știu pe dinafară verbele semideponente și la ce an a căpătat Ludovic al XI-lea hemoroizi. iar alții devin monitori fiindcă sar să țină paltonul d-lui profesor, când sună de recreație și notează pe colegii cari fac sgomot sau copiază, denunțându-i. Chestorii sunt în permanent conflict cu gazetarii.

Totul e în viață, deci, ca și la școală...

* * *

Să trecem acum la Senat, și să asistăm, din loja presei, la o ședință oarecare... Și aci, aceleași bănci, aceeaș catedră...

D. președinte al Consiliului, N. Iorga, și-a făcut apariția în clasă, adică în incintă, și acest savant profesor ia loc în capul băncii ministeriale, în timp ce dela tribună, un orator cu cioc, debitează aceleași „omagii", aceiaș „criză mondială" și aceiaș „țară eminamente agricolă", ce intră în compoziția oricărui discurs la Mesaj. Cu alte cuvinte, asistăm, în Senat, la aceiaș solemnă plitiseală de totdeauna, asemănătoare stării dintre veghere și trezire, despre care vorbesc psichologii subconștientului, la capitolul „Somnul și explicația viselor".

Să vă spun acum ce este Mesajul.

Când se deschide sesiunea Corpurilor Legiuitoare, Suveranul citește un Mesaj de deschidere, prin care anunță nouile legi ce se vor vota și urează parlamentarilor spor la... discursuri. Parlamentarii iau această urare ad literam, și începe atunci, atât în Cameră, cât și în Senat o curioasă întrecere: cine poate să vorbească mai multe ore în șir, dela tribună, fără să spună nimic. La acest concurs, se înscriu câte 30—40 de parlamentari. Matchul de vorbărie durează cam o lună. După aceste torente oratorice, un raportor rezumă cele debitate dela tribună, se dă formă definitivă *„Răspunsului la Mesaj"*, și o comisiune de parlamentari se duce cu mare pompă, la palat, să prezinte Regelui, acest răspuns. Suveranul rostește atunci un *„Răspuns la Răspunsul Camerei* (sau Senatului) *la Mesaj"*, care e citit în Adunare, și cu care ocazie președintele găsește de cuviință să rostească un ultim scurt *„Răspuns la Răspunsul Răspunsului Camerei la Mesajul Regelui"*.

Să vedem acum cât costă pe țară, adică pe noi, contribuabilii, toate aceste răspunsuri la răspunsurile răspunsurilor la care se răspunde in parlament. O mică socoteală : un parlamentar primește 800 lei diurnă pe zi, plus 6000 lei lunar. Președintele, pentrucă sună din când în când clopoțelul, mai are 60.000 lei lunar, indemnizație de.... președinte. Sunt peste 800 de parlamentari. Dacă facem înmulțirile de rigoare și adăogăm costul iluminatului, încălzitului și salariile funcționarilor Corpurilor Legiuitoare, reese că o ședință la Cameră costă 400.000 lei, și o ședință la Senat, 300.000. Cu alte cuvinte, o lună de discursuri la Mesaj, costă țara peste 200 milioane !

* *

Dar să ne intoarcem la ședința la care ne-am propus sa asistăm.

Ședințele Camerei se caracterizează prin ceeace reporterii parlamentari notează în dările de seamă din gazete, în mod stereotip, prin „tumult" și „vacarm", ale Senatului prin căscat aristocratic și discret, după paravanul palmei....

Așa dar, suntem la Senat: căscăm. Gazetarii, totuș sunt cu ochii țintă la d. Iorga, deoarece știu că atmosfera aceea de masivă toropeală, nu cadrează cu spiritualitatea plină de vioiciune a primului ministr. Ei așteaptă ceva. cu atenția cu care se pândește momentul, când fata aerului va începe să se înalțe în spațiu.

Si, într'adevăr, d. Iorga ascultă ce ascultă pe orator, — și începe să-l întrerupă. D-sa încearcă să spulbere somnolența senatorială cu câteva spirite.... Dar Senatul recade îndată în adânca sa meditațiune.

Apoi, începe să se discute o lege oarecare. Un raportor citește raportul proectului, care a fost mai întâi discutat în comisiuni și secțiuni. După atâtea discuțiuni, textul prim al proectului a fost schimbat, până a ajuns ferfeniță. In acest timp, rotativa „Monitorului Oficial", tipărește proectul în toate fazele sale succesive.... E cea mai surmenată rotativă din întreaga specie a tiparnițelor.

In incintă, murmur confuz ca de albine harnice; afară de oratorul dela tribună, nimeni nu știe însă ce se discută. Insăș banca ministerială se plictisește. Un ministru dă o aprobare, altul numără becurile electrice de pe pereți...

Deodată însă d. Iorga ridică privirile spre cer și face un gest amenințător cu indexul. Ne luăm după linia privirilor și a indexului d-sale, și întâlnim tavanul. Nici un paianjen pe tavan, nici o muscă.... Ci numai loja presei...

Ei da, gazetarii, atât la Cameră, cât și la Senat, au fost așezați „la cucurigu", fiindcă de la galerie nu se aude nimic din ce vorbesc oratorii de jos, dela tribună. Aceasta este mai bine și pentru oratori, și pentru gazetari, cari obosind de a pescui frânturi de unde sonore și de a improviza discursuri pentru alții, încep „să dea șuete", adică să vorbească de una, de alta, — de politică, de femei, de ultimul record de aviație, sau numai despre savantele metode cosmetice, prin care parlamentarii își disimulează cheliile.

D. profesor Iorga, crezându-se un moment la școală, amenință de jos pe ziariști, ca pe niște școlari turbulenți...

Viața e o eternă școală...

* * *

Operația discuțiunei proectului în secții și comisii, se face odată la Cameră, și încă odată la Senat. Aceiaș operație se repetă în ședință publică, pe rând, în ambele Corpuri Legiuitoare, cu aceleași discursuri, din care gazetarii din loja lor suspendată, ca din nacela unui Zeppelin, prind inevitabilele cioburi oratorice, ca: „...dela Nistru pân'la Tisa"...., „eminamente agricolă"..., „conversiunea"..., „având în vedere și considerând criza mondială"....

De ani de zile, se rostesc astfel aceleași discursuri, aceleași

soluţiuni şi programe financiare, de şi ţara „eminamente agricolă", s'a încăpăţânat să meargă din ce în ce mai prost...

Şi s'au votat, cu acest ceremonial oratoric, mii de proecte de legi: noi nu ne jucăm cu legile, ca alte ţări; nouă nu ne ajung 2—3 legi: trebue să creeăm noiane întregi....

Orice parlamentar are de spus ceva la un proect, e liber să vorbească oricât îi place şi despre orice. De obiceiu, când se discută o lege a spirtului de pildă, oratorul se plânge de reforma administrativă, şi când pe ordinea de zi e legea cultelor, oratorul vorbeşte de importul mandarinelor. Şi după ce nu se mai găseşte nimeni care să aibă ceva de spus, se mai ţine totuş încă un discurs: pacostea aceasta cade pe capul unui ministru.

Orice orator parlamentar, fie el şi ministru, începe cu aceiaş formulă: „Domnilor, voi fi scurt"....

Alţii chiar precizează: „Nu voi vorbi decât cinci minute, dat fiindcă această chestiune este complet lămurită".

Da, chestiunea e de mult lămurită, totuş, domnul care a promis că va fi scurt, după două ore de vorbărie, începe încheerea, deobiceiu cu aceste cuvinte: „Domnilor, în încheere, voi fi scurt"....

Dă însă Dumnezeu şi, odată şi odată, se sfârşesc cuvântările.

Atunci strigăte sinistre se ridică, strigăte de victorie şi poate, de uşurare; aerul gros ca de clei din incintă şi de pe culoare, vibrează ca un pian dezacordat. Toată armata de uşieri, urlă:

— Domnilor deputaţi, poftiţi la vot!....

Sonerii. Bufetul se evacuează. Două urne, una albă şi alta neagră, s'au aşezat pe tribună. Fiecare deputat depune două bile: alb la alb înseamnă „votez". Alba la negru, invers.

Depune numai două bile, — în principiu....

Guvernul cere biroului să se voteze cutare proect impopular. Se aşteaptă atunci un sfârşit de şedinţe, la un sfârşit de sesiune, când deputaţii, obosiţi şi înfometaţi, pleacă acasă sau la hotel, şi se pune la vot proectul, când în incintă nu au mai rămas decât vre-o 15 deputaţi. Aceştia, trec pe rând prin faţa urnelor, depun bile; unii, mai trec încă odată. Dar tot nu e de-ajuns. Pentru ca un proect să fie votat, se cere o majoritate de voturi. Atunci, intră în funcţiune pumnul de bile...

Nimic mai simplu.....

Mai simplu chiar, decât socoteala de mai jos: sunt proecte ce se votează câte 20—30 într'o zi (mai ales la sfârşit de sesiune, când începe „fabrica de legi"); sunt altele care se discută însă o săptămână fiecare. După cum am văzut, o şedinţă la Cameră şi la Senat, costă 700.000 lei. 30 de proecte pe preţul de 700.000 lei, poate că nu e prea scump; dar 5 milioane un singur proect din cele ce se discută o săptămână, e cam sărat. Şi n'am pus la socoteală costul imprimării în „Monitor", diurnele celor cari au întocmit proectul... Ba sunt proecte, care voind să organizeze o administraţie întreagă, impun posturi noui şi mari cheltueli.

Dar parlamentarii sunt reprezentanţii poporului şi glasul poporului, — spuneau autorii clasici, — e glasul zeilor... fiindcă, spre deosebire de Dumnezeul actual, vechii zei, ca şi oamenii, erau supuşi greşelilor.

SANDU VORNEA

La o vânătoare (Urmare din pag. 6-a)

Cei doi vânători începură să se târască prin desiş, paralel cu colnicul cel mare, înaintau încet, uitându-se mereu înapoi şi oprindu-se des, spre a trage mai bine cu urechia. Erau siguri acum, că au fost atacaţi de nişte hoţi de cai. Dacă aceştia ar fi venit călări, după ei, pe drum vânătorii i-ar fi împuşcat fără nici o ezitare.

Dar timpul trecea şi hoţii nu se mai vedeau. Totuş Dumitru şi Sandu, se târau încet, ţinând privirile spre colnicul luminat de lună.

Deodată răsună un foc de armă şi imediat după aceia Dumitru începu să sbiere din răsputeri:

— „Aoleu, m'ai omorât, nu mai trage!"

Sandu se lipi la pământ şi, cu arma la ochi, se uita spre colnic, spre a trage în criminal.

Dumitru se ridicase şi proptindu-se în puşcă, ieşise şchiopătând la drum.

— „Tu m'ai ucis banditule? Să trag şi eu acum în tine? urlă Dumitru, prăbuşindu-se jos.

— „Dumneata erai? Am crezut că sunt mistreţi!

Dumnezeule, ce-am făcut! Voi muri în puşcărie! Copiii mei! Ce să mă fac? Iartă-mă!" se bocia ţăranul cel tânăr, de care se despărţiseră cu câteva ore mai înainte, tăvălindu-se pe iarbă şi smulgându-şi părul de disperare.

In lumina puternică a lunei Sandu rupse cămaşa de pe el şi legă strâns piciorul lui Dumitru, apoi dădu alarma, sunând prin puşcă, spre a se aduna toţi vânătorii.

Luna continua să lumineze câmpul, iar la razele ei se distingea bine o căruţă de ţară, urmată de aproape de câţiva vânători, mergând încet pe drumul şerpuit.

Pădurea clocotia de sbierete şi din când în când se desluşiau cuvintele:

„Dumnezeule! Nevasta mea! Copiii mei!"

AL. POPESCU

Realitatea ilustrată

VREAZA CITITORILOR EI UN AN FERICIT

In pragul unui an nou

UNA după alta, s'au scurs săptămânile şi între această revistă şi cititorii ei s'a stabilit o legătură sufletească indestructibilă.

De cinci ani de zile apare săptămânal „REALITATEA ILUSTRATĂ" şi număr după număr, revista s'a străduit să fie cât mai plăcută, cât mai instructivă, cât mai frumoasă.

Tendinţa ei a fost întotdeauna de a oferi familiei întregi clipele de reculegere, de desfătare intelectuală şi de distracţie, de care are nevoe oricine. Nu ştim dacă am isbutit totdeauna, dar mereu am căutat să nu ne abatem dela acest drum ales de noi.

Calea pe care a parcurs-o „REALITATEA ILUSTRATĂ", dela apariţia ei până azi, în cei cinci ani de existenţă, este uriaşă.

In anul trecut am arătat, — cu prilejul aniversării noastre, — cum se tipăreşte revista. La sfârşitul acestui an — datorită încrederii nestrămutate pe care ne-au arătat-o cititorii, — noi am isbutit să facem un pas mare înainte: „REALITATEA ILUSTRATĂ" se tipăreşte acum printr'un procedeu recent inventat, care în Franţa se numeşte „Fotogravură", iar în Germania „Tiefdruck".

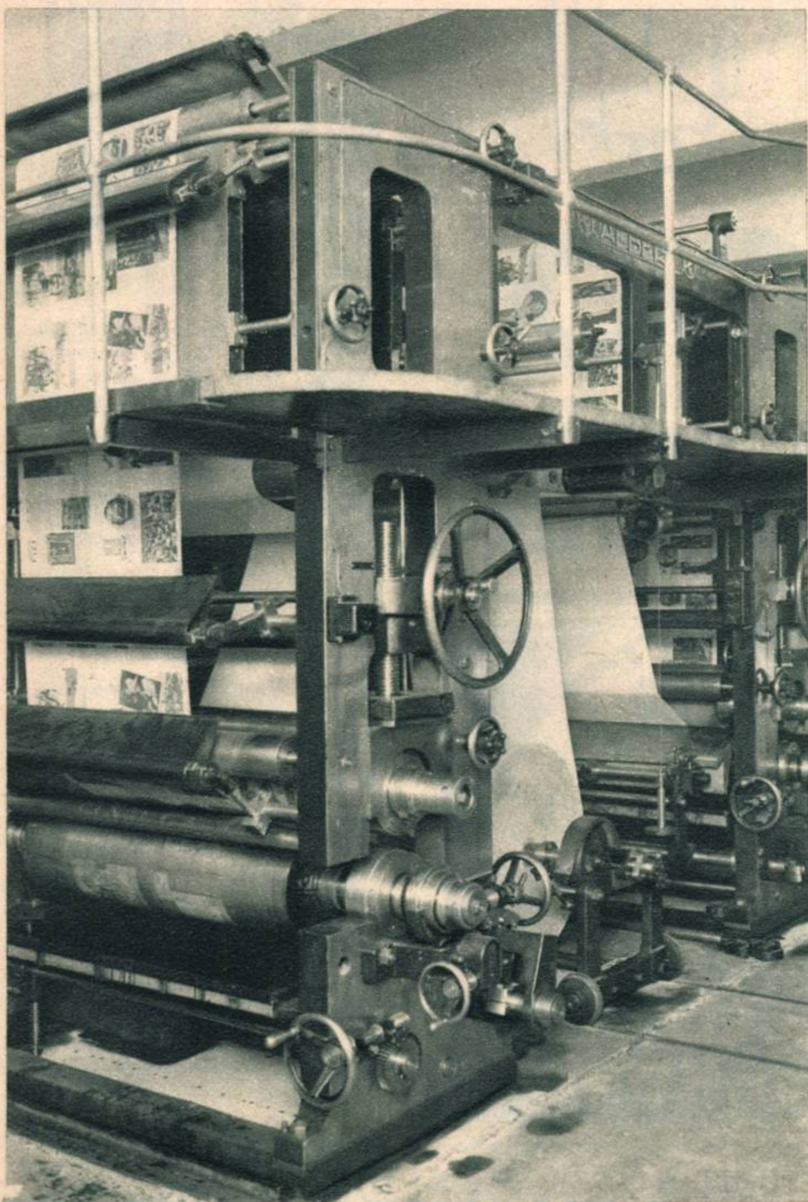
Sus: *Originalele (fotografii) care trebuesc să apară, sunt refotografiate, spre a fi transformate în „diapozitive".*

Sus: *Diapozitivele şi textul imprimat cu bronz pe hârtie specială (cellophan) sunt montate în pagini pe plăci de sticlă luminate puternic.*

Stânga: *Odată cilindrul gravat prin acid azotic, este introdus în maşina rotativă, care trage apoi câte cinci mii de exemplare pe oră, în două şi trei culori.*

Jos: *După ce s'a completat tirajul, exemplarele sunt legate în legătorie şi expediate apoi în colete, în toată ţara.*

Editura „Adevĕrul" a adus special comandat, pentru „Realitatea Ilustrată" — din Frankenthal o maşină gigantică, la care să se tipărească revista noastră, cu acest procedeu nou.

Fotogravura se deosebeşte principial de tiparul pe care-l cunoaştem. Gutenberg, când a inventat procedeul imprimării, a tăiat litere din lemn şi mânjind aceste litere cu cerneală, le apăsa pe o foaie de hârtie. Principiul a rămas acelaş până în timpurile noastre. Caracterele făcute de astădată din aliaj de plumb cu antimoniu, sau fotografiile transformate în clişee (plăci de zinc pe care părţile negre apare sub forma de puncte în relief, iar părţile albe, săpate în placă) sunt apăsate pe foile de hârtie.

In fotogravură (Tiefdruck) literele şi imaginile sunt săpate înăuntrul unei plăci, sau a unui cilindru de aramă, perfect neted.

Procedeul este următorul: se fotografiază atât textul, cât şi fotografiile întâi pe un fel de ţiplă, (diapozitiv) şi apoi se transpune această fotografie pe o hârtie de chrom. Cu hârtia de chrom se înfăşoară cilindrul de aramă şi gelatina fotografiei rămâne lipită de cilindru. Scăldand apoi cilindru în acid azotic, părţile negre vor fi atacate, iar părţile albe vor fi săpate în adâncul cuprului.

Instalaţiile aduse de editura „Adeverul", spre a tipări „Realitatea Ilustrată" sunt de fotorotogravură, maşina de imprimat este o rotativă, care merge cu trei cilindri deodată, şi poate tipări în două sau trei culori revista.

Imediat ce a fost imprimată, hârtia este uscată şi împăturită. La această maşină se tipăresc cinci mii de reviste pe oră. Cu vechiul sistem de imprimare, la maşini plane, nu se puteau imprima decât cel mult o mie de exemplare pe ceas şi lucrarea de legătorie era de două ori mai dificilă.

* * *

Civilizaţia unui popor se confundă cu măsura culturii lui. Şi această cultură se oglindeşte în publicaţiile pe care le are.

Ţara noastră se poate mândri, că din anul acesta posedă o revistă cum e „Realitatea Ilustrată", tipărită la fel cu revistele din Occident, la fotorotogravură şi al cărui conţinut, redacţia se străduieşte să-l facă demn de haina cea nouă. Desigur însă că acest progres se datoreşte în primul rând cititorilor noştri, cari ne-au încurajat cu bunăvoinţa lor.

Nădăjduim să ne poarte şi în viitor, acelaş interes, făgăduind în schimb să depunem toate silinţele, spre a corespunde încrederii lor.

„REALITATEA ILUSTRATA"

Criza la Hollywood

Le reuniunile clanului cinematografic, actorii mai bătrâni se strâng adesea într'un colţ, evocând Hollywoodul de acum 10—15 ani. Pe vremea aceea avea cu totul alt aspect şi chiar ultimele 12 luni au adus schimbări considerabile. Astfel e căderea premierelor.

Sid Grauman, care trecea drept cea mai marcantă figură în cetatea filmului, a lansat premiera acum vre-o 10 ani, când a deschis „Egiptian Theatre".

Indiferent de era timpul frumos sau de ploua torenţial, mulţimea ce se îngrămădia la intrare spre a vedea defileul starurilor, se ridica până la 10.000 de persoane, iar vedetele la rândul lor, erau nelipsite dela aceste spectacole, numai pentru a alimenta simpatia publicului.

* * *

Mulţimea celor cari veniau numai pentru a vedea parada stelelor era atât de mare, încât Carthay Circle Theater ridicase mari tribune de o parte şi de alta a intrării. Gloata depăşea însă întotdeauna capacitatea acestor tribune, astfel că mulţi îşi aduceau scaune, scări şi chiar lăzi, pe care se urcau pentru a vedea mai bine.

Aceste premiere au atins culmea succesului acum un an şi jumătate cu „Hell's Angels" (Ingerii Iadului). O mulţime ce se ridica la aproximativ 200.000 de persoane, se aliniase în seara aceea pe bulevardul Hollywodului, care din Vine Street până la teatru, măsoară aproape o milă. Ambulanţele au fost nevoite să intervină, ridicând numeroşi indivizi striviţi de aglomeraţie, iar pe de altă parte, scandalurile au făcut necesar amestecul poliţiei.

Dar „Hell's Angels" nu marchează numai culmea acestor premiere, ci şi declinul lor. Singur ultimul film al lui Chaplin „City Lights" realizat anul trecut, a reînviat pentru o seară strălucirea de altă dată. Mulţimea se îngrămădise iar în jurul teatrului, iar poliţia a fost nevoită să croiască cu forţa un drum, pentruca stelele să poată ajunge la teatru.

După această seară însă, lucrurile s'au liniştit din nou, iar preocupările de ordin pur comercial, şi-au reluat suveranitatea.

Stânga: *Charlie Chaplin şi Virginia Cherill într'o scenă impresionantă din „Luminile oraşului";* jos: *Regisorul urmăreşte doar textul, concomitent cu jocul actriţei.*

CETATEA filmului trăeşte o nouă viaţă. Poleiala trecutului s'a şters în mare parte, culorile-i vii pălesc pe zi ce trece, atmosfera devine din ce în ce mai sobră.

A fost o vreme când cuvântul *„Hollywood"* se traducea prin veselie, faimă şi mai cu seamă printr'un nesfârşit cortegiu de petreceri. Astăzi, a luat aspectul unui centru industrial, cum ar fi Pittsburgh sau Birmingham, spre exemplu.

Farmecul s'a destrămat. Comerţul cu principiile lui guvernează acum oraşul filmului. Bulevardul Holywoodului, celebru odată pentru parada stelelor, se aseamănă cu artera comercială a oricărei alte localităţi de proporţiile sale, clădiri înalte adăpostind birouri şi bănci, tot felul de magazine, hoteluri şi restaurante se aliniază acum pe această stradă, unde Fordul a înlocuit Rolls-Royce-ul.

Populaţia oraşului compusă altă dată din sărbătoriţi, ale căror nume apăreau peste tot în litere luminoase, constă acum în mare parte din indivizi obscuri, amploiaţi în diferitele firme comerciale sau în giganticile uzine cinematografice.

Celebrităţile s'au retras spre Beverly Hills, Brentwood, Toluca, Westwood, etc.

Studiourile care altă dată erau pentru mulţi un centru de petrecere, s'au transformat în uzine unde turnarea filmelor se aseamănă mult cu modul în care Henry Ford îşi fabrică automobilele. Astăzi actorul nu mai joacă în film, ci munceşte. E pe acelaş plan cu aparatul de sincronizare — o piesă într'un angrenaj imens.

Vedetele sunt acum de părere că e absurd să plătească cinci dolari la premieră, când pot vedea acelaş film în seara următoare, cu 75 cenţi.

Actorii mai mici frecventează încă aceste spectacole, întrucât ţin să se afişeze, dar celebrităţile de frunte s'au plictisit de ele.

O altă schimbare simţitoare în atmosfera Hollywoodului a fost marcată de dispariţia seratelor. Acum câţiva ani, casele starurilor se deschideau invitaţilor aproape în fiecare seară. Dar aceste petreceri determinau cheltueli considerabile şi prezentau desavantajul că printre invitaţi se strecurau mulţi nechemaţi şi necunoscuţi. Astfel gazda care invita douăzeci de persoane, se pomenia cu cincizeci iar de se pregătia pentru cincizeci, primia două sute. Acest lucru a pus capăt petrecerilor. Starurile au găsit la un moment dat stupid, să mai dea mese unor oaspeţi cari le erau cu totul indiferenţi şi cari veniau pur şi simplu, spre a se îmbăta gratuit.

Din când în când la intervale foarte mari Hollywoodul mai vede totuş câte una din marile serate ale trecutului şi anume atunci când un nou venit caută să se facă cunoscut, sau când un căzut în disgraţie, încearcă să-şi recâştige simpatiile.

In marea majoritate însă, petrecerile de astăzi se fac în cerc strict intim. Patru până la opt persoane cari într'adevăr se apreciază şi se plac, se întrunesc la un bridge sau un pocker. Acelaş lucru cu diner-urile. Sunt mici, amuzante şi se desfăşoară într'o atmosferă de caldă prietenie. Lumea filmului devine mai burgheză pe zi ce trece.

Actorii trăiesc acum întocmai ca locuitorii oricărui alt oraş, cu toate că au o lume a lor, comunicând foarte puţin cu cei cari nu intră în acest cerc. Există fără îndoială şi excepţii, dar noi ne ocupăm aci numai de situaţia generală a coloniei.

Acum câţiva ani Hollywoodul era într'adevăr oraşul celebrităţilor şi al industriei cinematografice. Astăzi e numai cu numele capitala filmului.

Altă dată puteai vedea studiourile şi o mare parte din locuinţele artiştilor, făcând o plimbare de câteva ore prin oraş. Majoritatea studiourilor s'au mutat acum în suburbiile periferice, unde chiriile şi impozitele sunt mai mici.

Singurele studiouri rămase astăzi în Hollywood sunt : *Paramount, Fox, United Artists, RKO* şi *Metropolitan.* Warner Brothers şi First National sau retras la Burbank. Universal se află în Nord-Vestul oraşului. Mack Senett s'a mutat în Studio City, Metro Goldwyn Mayer, Pathé şi Hal Roach sunt în Culver City.

Atmosfera Hollywoodului s'a schimbat şi ea simţitor. Viaţa înseamnă acum mai mult decât un ciclu neîntrerupt de petreceri.

In zilele filmului mut, turnarea era aproape un joc. Actorul evolua urmând orbeşte indicaţiile regisorului, fără cea mai mică sforţare personală.

Acum însă, replicile trebuesc studiate şi bine memorate. In momentul în care aparatele au început să înregistreze, regisorul se retrage, observând ce-i drept jocul, dar fără să mai poată da vre-o indicaţie.

Acestui fapt i se datoreşte mai cu seamă valul de sobrietate ce s'a întins asupra Hollywoodului.

In cursul unei filmări, actorii nu-şi mai pot petrece nopţile amuzându-se, întrucât sunt obligaţi a-şi învăţa replicile scenelor ce urmează să fie turnate a doua zi.

Acesta e noul Hollywood — pacinic, monoton aproape, locuit nu de zeităţile ecranului, ci de oameni obişnuiţi, figuri pe care le întâlneşti în orice oraş de dimensiunile lui.

JAMES GRAY

Din
TOATĂ

Sus : *De curând a avut loc in Bucureşti inaugurarea bazarului „Principele Mircea", in saloanele Cercului Militar din Bucureşti. Serbarea a fost onorată cu prezenţa Regelui Carol II*

Jos : Frumoasa artistă americană Loretta Young şi-a asigurat genele, — „cele mai frumoase gene din America", — pentru suma de 500.000 dolari (80 milioane lei).

Dreapta : *O fabrică de porţelanuri din Germania, a lansat o statuetă a lui Gandhi*

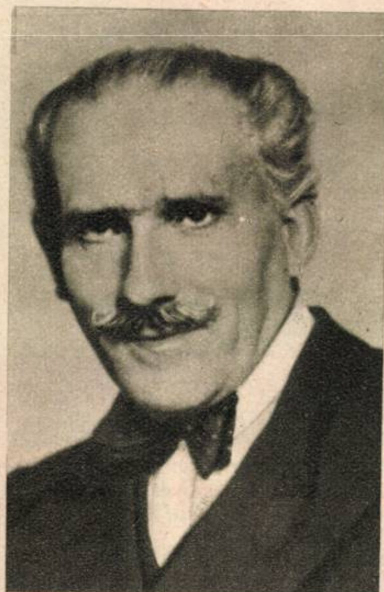

LUMEA

Dr.: Cu ocazia sărbatorilor Crăciunului, s'au adunat în Statele-Unite ale Americei, fonduri importante pentru tuberculoşi, prin vânzare de cocarde. In fotografia noastră, vedem pe d. şi d-na Hoover, primind primele cocarde, de la doi copilaşi.

De altfel majoritatea chetelor pentru tuberculoşi, ating în America sume considerabile, putându-se acorda astfel tratament şi adăpost celor atinşi de boală, în sanatorii adecuate, pentru ca germenii să nu se propage.

Sus: *Din cauza sănătăţii sale şubrede, celebrul dirijor Toscanini a decis să se retragă din viaţa artistică.*

St.: Cel mai spaţios tezaur al Europei, a fost inaugurat zilele trecute la una din băncile londoneze, de Sir Joshua Stamp, directorul ei.

Primirea oficială a lui Butler care a bătut recordul aerian Anglia-Australia. A aterizat la Sydnei 8 zile şi jumătate după ce părăsise Anglia, cu o oră şi 40 de minute mai repede decât predecesorul său

Sus : *Casa cea mai mică din New - York, pierdută printre sgârie-norii cartierului Bronks.*

St.: După un proces de o săptămână conducătorii „Heimwehrului" austriac, acuzaţi de înaltă trădare au fost achitaţi. *Dela dreapta la stânga:* D-rul Pfrimer şeful complotului. Prinţul de Stahremberg şi Maiorul Prankh

Cele mai frumoase parisiene

PARISUL e orașul care mai mult decât oricare altul, are cultul frumosului. In fiece an se alege în metropola Franței cea mai frumoasă dintre frumoase, „Miss Paris".

In anul trecut „Miss Paris 1931" a fost aleasă d-ra Renée Jouve, *care a ținut cu demnitate sceptrul frumuseții, până în anul acesta, spre a-l trece domnișoarei* Miarka Jourde, *„Miss Paris 1932".*

Publicăm mai sus fotografiile celor două regine ale frumuseții: stânga: d-ra Renée Jouve, *„Miss Paris 1931" și dreapta: d-ra* Miarka Jourde, *„Miss Paris 1932".*

LUMEA PESTE 50 ANI

Copilaşul se juca în faţa lui, în bătaia razelor unui reflector.

Sus: *Peste 50 de ani tabloul de mai sus va constitui o raritate. Despre cai se va vorbi atunci, aşa cum vorbim noi azi de speciile dispărute de mult-*

Absorbiţi de truda şi grijile activităţii cotidiene, ne dăm prea puţin seama de progresul la care omenirea lucrează necontenit. Dacă privim înapoi, vedem că în ultimul secol viaţa noastră a suferit mari schimbări. De cincizeci de ani încoace, viteza e în constantă creştere. Epoca noastră a văzut o formidabilă revoluţie în ştiinţă, în politică şi obiceiuri. Dar individul percepe cu greu marile schimbări pentrucă în ţările civilizate mulţimea e aceea care frământă viaţa.

„In acele zile" scria Disraeli la începutul secolului al 19-lea „populaţia Angliei era foarte redusă"... „Cele câteva mii de oameni ai lumii" cum scria Byron au devenit astăzi miliarde, ducând o existenţă mai largă, mai sigură şi mai variată, în care speranţele şi posibilităţile au devenit cu mult mai numeroase.

In Statele Unite populaţia a realizat confortul, s'a ridicat deasupra necesităţilor de prim ordin ale vieţii şi aspiră acum la cultură, cel puţin pentru generaţia care vine. Europa, deşi sfâşiată şi sguduită de neînţelegeri, a intrat şi ea pe acelaş făgaş, cu o viteză mult mai mică însă. Primim avantajele şi înlesnirile realizărilor moderne fără recunoştinţă şi fără ca fericirea noastră să sporească prin aceasta. Dar, pur şi simplu, n'am putea trăi dacă ne-ar fi răpite. Presupunem că progresul acesta va fi constant. Oprirea ar avea pentru noi un înţeles catastrofal, ar fi o prăbuşire. Omenirea a mers prea departe pentru a mai regresa şi viteza cu care înaintează e prea mare pentru a se mai opri. Pentru mulţi, prea mulţi astăzi, nu numai confortul, dar însăş existenţa depinde de realizări şi procedee necunoscute cu un secol înainte; oprindu-ne sau regresând, ar însemna să deslănţuim dezastrul într'una din formele sale cele mai teribile.

Privind cu o sută de ani înapoi, ne dăm imediat seama, dece epoca în care trăim diferă atât de mult de toate celelalte epoci ale istoriei. Omenirea a mers uneori înainte iar alteori înapoi sau a stagnat secole la rând. In India şi China a rămas staţionară mii de ani. Acum însă, evoluează cu mare viteză.

Cui datorim această prodigioasă viteză? Ştiinţei. Degetele ei au bâjbâit, au tatonat necontenit în neant, uneori strivite, alteori îngheţate de izolare. Acum ştiinţa e o vastă, solidă şi conştientă armată organizată ce înaintează pe toate fronturile, spre ţeluri pe care nimeni nu le poate măsura sau defini. E o armată mândră şi ambiţioasă, care nu se sinchiseşte de legile oamenilor, de tradiţiile, credinţele şi instinctele lor. Această putere a pus stăpânire pe noi, ne-a înrolat în regimente şi baterii, ne-a pus la lucru în arsenalele şi pe şoselele ei; ne răsplăteşte serviciile, ne ajută când cădem răniţi, ne îngrijeşte în copilărie şi ne ocroteşte când nu mai putem munci.

* * *

La început, omul a trăit singur, evitând vecinii, aşa cum se feria de fiarele sălbatice cu care împărţia pădurea. Odată cu domesticirea animalelor, a apărut cooperarea şi succesiv diviziunea muncii. In epoca neolitică, când se iveşte a-

Aeronavele de toate categoriile şi de toate formele, vor evolua prin văzduh...

Jos: *Ştiinţa va fi poate cea mai distructivă armă în mâna oamenilor. Vapoarele vor fi distruse la distanţă, apăsând doar pe o manivelă.*

gricultura, perioada de foame şi frig în cursul căreia seminţele germinau sub pământ, sugerează ideia unei forme de capitalism, ideia dreptului de proprietate asupra pământului, concepţii proeminente încă în legislaţiile moderne. Fiecare stadiu a determinat noui probleme juridice, sociologice şi morale. Dar progresul se târa cu încetineală de omidă, stagnând adesea câte o mie de ani şi mai bine.

Cele două state de pe văile Nilului şi ale Eufratului au produs civilizaţii mai strălucite şi mai stabile decât oricare altă regiune a lumii. Autocraţiile şi ierarchiile lor erau întemeiate pe controlul şi distribuţia apei. Guvernanţii exercitau astfel un despotism care n'a fost egalat decât de Rusia Sovietică. N'aveau decât să zăgăzuiască apele canalelor pentru a subjuga o provincie rebelă.

Faptul acesta le punea în mâini puterile formidabile, de care se bucură astăzi comisarii bolşevici prin controlul distribuirii alimentare.

La adăpost de turburări interne, aceşti guvernanţi erau expuşi doar atacurilor externe.

Dar în aceste state, omul nu învăţase încă să capteze forţele naturii. Puterea maximă se traducea prin eforturile muschiulare făcute de întreaga natiune. Alte imperii tot atât de impunatoare, dar mai puţin stabile, s'au ridicat mai târziu căzând însă în scurtă vreme.

Producţia, comunicaţiile şi schimbul au suferit mai puţine transformări în perioada dintre Sargon şi Ludovic al 14-lea, decât în ultimul secol. Darius trimitea probabil un mesagiu, de la Susa la Sardis mult mai repede decât se transmitea un ordin al lui Philip al II-lea de la Madrid la Bruxelles. Sir Robert Peel chemat în 1824 dela Roma spre a constitui guvernul la Londra, a călătorit tot atât cât i-ar fi trebuit împăratului Vespasian pentru a ajunge în coloniile sale britanice.

Băile din palatele lui Minos erau cu mult superioare celor din Versailles. Un preot theban s'ar fi simţit mai bine la Consiliul dela Trenta, decât Isaac Newton la un curs modern de fizică inferioară, sau George Stephenson la institutul de ingineri-electricieni. Transformările au fost atât de subite şi de gigantice, încât nici o perioadă a trecutului nu poate fi comparată cu ultimul secol. Deci, trecutul nu ne mai permite să măsurăm viitorul.

* * *

Cea mai minunată dintre toate profeţiile moderne se găseşte în următoarele versuri ale lui Tennyson:

Am pătruns în viitor, până unde
poate ajunge un ochiu omenesc

Am avut viziunea lumii şi a tuturor
minunilor ce se vor realiza

Am văzut văzduhul străbătut de
corăbii magice

Piloţi ai împurpuratului amurg....
purtând comori

Cerul vuia de strigăte iar
de pe navele aerului
ce îngrămădiseră în nemărginirea albastră
picurau stropi de rouă nimicitoare.

Din sud vine un vânt fierbinte
ce deslănţue o furtună
răsturnând obiceiurile popoarelor.

Dar.... tobele războiului
au încetat a mai bate
drapelele au fost strânse
în parlamentul omului,
federaţia lumii

Încet apare un popor flămând
ca un leu ce se apropie târându-se......

Aceste preziceri scrise acum 80 de ani, s'au realizat. Cucerirea aierului în în vederea comerţului şi războiului, lupta popoarelor pentru supremaţie, Liga Naţiunilor, revoluţia bolşevică....

Zadarnic am căuta în biblie un atare exemplu de profeţie. Modul în care Ieremia şi Isaia desemnau evenimentele unui îndepărtat viitor, era întunecat şi susceptibil de felurite interpretări...

Zorile secolului al 19-lea deschideau omenirii o nouă perioadă, iar geniul poetului ridica vălul care o tăinuia.

Procedeele pe care le adoptăm conştient sau inconştient când încercăm să profetizăm sunt de două feluri. Putem căuta în trecut o epocă, ale cărei condiţii se aseamănă mult cu cele din zilele noastre şi să presupunem că perioada următoare va fi similară, bineînţeles cu excepţia câtorva mici schimbări. Intr'al doilea rând putem examina cursul general al evoluţiei într'un trecut imediat şi să căutăm a-l proecta în viitor.

Prima, e metoda istoricului, iar a doua a omului de ştiinţă. Noi nu putem face uz decât de cea din urmă....

Observând tot ceeace ştiinţa a realizat în timpurile moderne, putem prezice cu relativă siguranţă invenţiile care ne vor guverna viitorul. Nu vom face decât să bănuim reacţiile pe care le vor determina descoperirile prezentului, asupra mentalităţii şi asupra vieţii umane în genere.

De unde mai înainte puterea maximă de care putea dispune omul consta în câţiva boi, sau într'o galeră de sclavi, astăzi stăpâneşti de pe puntea unui crucişător, forţa câtorva sute de mii de oameni, şi poate cu o singură mişcare să arunce în aer munca milioanelor de oameni, în cursul secolelor. Toate aceste schimbări se datoresc înlocuirii energiei muschiulare cu energia moleculară, de care ne servim astăzi prin intermediul unor aparate admirabil perfecţionate.

Aceste forţe extraordinare şi faptul că pot fi declanşate de un singur individ, au determinat noui procedee în exploatarea minelor şi în metalurgie, noui metode de transport şi maşinării extraordinare